

COACH

„Měli bychom
být víc kreativní“

Jan Vopat

Hlavní evropský scout
St. Louis Blues z NHL

SPORT

magazín vydávaný
ve spolupráci s Českým
olympijským výborem

ČESKÁ
TRENÉRSKÁ
AKADEMIE

baseball
basketbal
florbal
kolečkové sporty
lední hokej
hokejbal
plavecké sporty
squash
softball
stolní tenis
volejbal

SPECIAL
Spott

XXL
LIGOVÝ SPECIÁL

SPECIAL Spott

MEGAPLAKÁTY A SAMOLEPKY
všech týmů FORTUNA:LIGY

TŘI DEKÁDY FOTBALOVÉ LIGY
vítězové, statistiky, infografika

PRÁVĚ V PRODEJI

KOMPLETNÍ PROGRAM ROČNÍKU 2020/21

FOTBALOVÉ HVĚZDY
LIGOVÉ SEZONY 2020/21

SAMOLEPKY A PLAKÁTY
všech týmů a jejich hvězd v limitované
edici vytvořené ve spolupráci s **FORTUNA:LIGA**

OBJEDNÁVEJTE NA WWW.IKIOSEK.CZ/SPORT, DOPRAVA AŽ DOMŮ ZDARMA!

COACH

COACH. Měsíčník. Ročník 5., číslo 12,
vychází 1. 12. 2020.
Samostatně neprodejné,
vychází jako příloha deníku SPORT.
Adresa: 170 00 Praha 7, Komunardů 1584/42,
e-mail: magazinsport@cncenter.cz,
www.isport.cz,
telefon: po předvolbě +420 225 97
volte linku 5275,
Redakce – linka 5111.

Šéfredaktor: Lukáš Tomek,
vedoucí redaktor: Petr Schimon,
grafici: Jaroslav Komolý, Kristýna Kubová,
autor grafické úpravy: Milan Jaroš,
redakční rada: Michal Ježdík, Filip Šuman,
Zdeněk Haník, Michal Barda,
inzerce: Jan Nassir (7338),
jan.nassir@cncenter.cz,
ředitel inzerce: David Šaroch (7227),
kontakt na inzertní poradce: linka (7512),
marketing: David Kučera 728 311 630,
ředitel výroby a distribuce: Libor Berka (7283).

Vydává: CZECH NEWS CENTER a.s.,
Komunardů 1584/42, 170 00 Praha 7,
IČO: 02346826
Generální ředitelka: PhDr. Libuše Šmuclerová.
Rozšiřují společnosti PNS a.s.
Tiskne: EUROPRINT a.s.,
ISSN 2464-6865.

Registrace MK ČR E 22423.
Nevyžádané rukopisy, fotografie
a kresby se nevracejí.
Redakce nezodpovídá za obsah inzerátů.
Šíření obsahu nebo jakékoli jiné formy dalšího
šíření obsahu časopisu COACH
jsou bez písemného souhlasu vydavatele
zakázány.
© CZECH NEWS CENTER a.s.

TERMÍN UZÁVĚRKY: 24. 11. 2020
TITULNÍ SNÍMEK: HERBERT SLAVÍK
VE SPOLUPRÁCI:

FOTO: SHUTTERSTOCK.COM

Olympijská pochodeň

Král Covid nám vládne i nadále. Už to trvá dlouho, že? Jenomže sportovce zdobí odolnost, takže se tak lehce nedáme. Jen ať už nás, proboha, pustí zase na hřiště...

Nicméně měsíčník COACH jede srdnatě dál bez výpadků. Dnes začnu trochu osobním vyznáním. K Jiřímu Novákovi, který v tomto čísle odpovídá v rubrice Hlas sportovce, mám osobní vazbu. Byl jsem trenérem národňáku v době, kdy byl „Pařas“ hlavním českou hvězdou. Nebyl to typ zabijáka, ale jemného mechanika, který měl v základní šestce vždycky nezastupitelné místo.

Málokdo ale ví, že si ho v Paříži, kde mj. vyhrál Ligu mistrů s týmem Paris Volley, tak vážili, že mu světili, jako jednomu z mála českých sportovců, čest nést pochodeň s olympijským ohněm. Věřím, že vás zajímavé (nejen) volejbalové čtení, které připravil Jiří Nikodým, zaujme.

Hlavní rozhovor s Janem Vopatem, scoutem St. Louis Blues, je pro mě naprostá bomba. Proč? Poněvadž odkrývá oblast, které v Česku ještě úplně nerozumíme - scouting. Posuďte sami: na otázku Michala Bardy, zda se při své práci nedostává do konfliktu s trenéry, odpovídá: „Každá organizace na této úrovni se snaží, aby na to všichni koukali stejnými očima. V NHL o nasazení hráče ve většině případů naštěstí nerozhodují trenéři, ale oddělení rozvoje, které vývoj daného hráče sleduje. Ti za hráčem jezdí

a pomáhají mu, aby se rozvíjel správně a pokud možno co nejrychleji dosáhl úrovně potřebné pro NHL, aby mohl do hry naskočit. Trenéři mají občas jiný názor, pak musí rozhodnout generální manažer.“

Tohle není úplně typický model myšlení v českých luzích, vidíte. A když už jsme u prostředí zámořského sportu, kam s úctou hledíme, nabízí toto vydání ještě jednu lahůdku. V hlavním tématu mapují Michal Ježdík a Petr Janouch životní dráhu jednoho z největších basketbalistů všech dob Kobeho Bryanta.

A tak mi dovoluťe závěrem, abych vám kromě příjemných vánočních svátků popřál, abyste se nenechali srazit na kolena situací, která je pravděpodobně jedním z největších zvrátů našeho života. O tom, jak nám covid otráví život, rozhoduje vedle vlastní imunity i nastavení naší mysli – psychická imunita. Příjemnou četbu a na shledanou s COACHEM v roce 2021, kdy nás čeká olympijské repete.

Zdeněk Haník
bývalý trenér volejbalové reprezentace a předseda České trenérské akademie ČOV

TALENT JE VIDĚT RYCHLE, rozpoznat myšlení chvíli trvá

Jako kluk si na tu slavnou trofej chtěl alespoň jednou v životě sáhnout. Zvednout jako hráč nad hlavu stříbrnou mísu, kterou kdysi hokejistům za přibližně 50 dolarů koupil sir Stanley z Prestonu, hrabě z Derby a generální guvernér Kanady, mu nikdy nebylo dopřáno. Když se ale v loňském létě v bostonské TD Garden hráči St. Louis Blues z mezitím již téměř metrové trofeje radovali, jásal s nimi. Skoro patnáct let totiž **JAN VOPAT**, hlavní evropský scout Blues, pomáhá skládat tenhle mančaft dohromady.

TEXT: MICHAL BARDA

Honzo, v Česku scouti domácích klubů skoro nejsou. Máme trenéry, máme kouče, psychology, agenty, ale nemáme scouty. Jak se člověk ze země, kde scouti nejsou, stane hlavním evropským scoutem vítěze nejlepší hokejové ligy na světě?

„U nás scouti taky jsou, ale nejsou moc vidět, pracují spíše pro zahraniční kluby. Musel jsem svoji profesionální kariéru ze zdravotních důvodů skončit v poměrně mladém věku, bylo mi 27 let. Poohlížel jsem se po něčem novém a samozřejmě jsem chtěl zůstat v hokeji, protože to je věc, kterou jsem dělal celý život. Vrhli jsem se v Litvínově na trenéřinu, trénoval jsem malé kluky, a druhou polovinu sezony jsem pomáhal panu Beránkovi staršímu u áčka zachraňovat extraligovou příslušnost. Myslel jsem si tehdy, že u trenéřiny zůstanu. Jenže někdy v dubnu 2002 mě kontaktoval Ari Vuori, tehdejší hlavní evropský scout Los Angeles Kings z Finska, jestli bych měl zájem pro klub dělat evropský scouting. Rozhodl jsem se to zkusit, a dnes začínám devatenáctou sezónou.“

Práce scouta znamená, že nejste bezprostředně zodpovědný za výsledek dnes, ale za hru a výsledky týmu třeba za pět nebo za sedm let. Měl byste mít

tedy v hlavě obraz hokeje budoucnosti a hledat do něj správné hráče. Co pro vás tedy znamená talent?

„Talent je něco výjimečného, co ten který jedinec má. Je to vrozený předpoklad, schopnost zvládat danou činnost. Všichni, kdo talent mají, ho dostali do vínku od svých rodičů, či, jak někdo říká, od Pánaboha. Není to nic, co se dá zlepšit, ani co se dá ztratit – talent se dá jen rozvíjet, nebo promrhat. Znáám spoustu případů, kdy to extrémně talentovaní hráči nikam nedotáhli, protože hokeji nedali všechno. Jejich přístup byl založený právě jen na talentu, a když přišlo na tvrdou práci a odříkání, měla jejich kariéra krátké trvání. Talent se dá rozvíjet v tréninku, ve škole nebo třeba venku před domem. Myslím, že bez talentu se člověk nemůže stát nejlepším hráčem na světě a nemůže ani hrát nejlepší soutěž na světě.“

Dá se talent měřit?

„Já si myslím, že talent v hokeji se moc měřit nedá. Každý na to má jiné oko, každý vidí talent jinak, ale nakonec se stejně vždycky na talentu shodneme. Protože talent je vidět. Když přijdu na hokejový zápas a pozoruji hráče, dá se velice rychle rozpoznat, kdo talent má. Na první pohled je vidět, kdo dobře bruslí, kdo má

JAN VOPAT

Narozen: 22. března 1973 v Mostě

Profese: bývalý hokejový obránce, nyní hlavní evropský scout St. Louis Blues

Hráčská kariéra: Litvínov (1990-95), Los Angeles Kings (NHL, 1995-98), Phoenix Roadrunners (IHL, 1995-97), Utah Grizzlies (IHL, 1997-98), Nashville Predators (NHL, 1998-2000), Milwaukee Admirals (IHL, 1999-2000), Landshut (Něm., 2000-01), Ilves Tampere (Fin., 2001-02), Schönheide (Něm., 2002-03)

Největší úspěchy: bronz s Československem na juniorském MS (1993), účast na ZOH (5. místo 1994) a MS (4. místo 1995), nejproduktivnější obránce extraligy (1994-95)

Následná kariéra: scout Los Angeles Kings (2005-07), scout St. Louis Blues (od 2007, poté od 2013 hlavní evropský scout)

rychlost. Je vidět i technika hole, jak je hráč schopen v rychlosti kontrolovat puk a pracovat s ním. Pak ale přijde to, co je pro rozpoznání nejsložitější, a to je hokejové myšlení. Je to schopnost číst hru a přemýšlet o ní, mít cit a vědět, kdy zpomalit, kdy zrychlit, vnímat dění na ledě a vytvářet přecíslení a šance. To se na první pohled poznat nedá, trvá to trochu déle. Také na utkání nechodíme jenom jednou, ale vidíme hráče třeba patnáctkrát nebo dvacetkrát za rok. Talentovaní hráči vždycky oko scoutů přitáhnou, funguje to jako 3D obrázek. Koukáte na utkání a talent z obrazu plasticky vystoupí.“

Některé sporty dají hodně na statistiky, ale nakonec prý stejně rozhoduje lidské oko a cit. Je to v hokeji podobné?

„Všichni scouti a lidé okolo hokeje se na statistiky a analýzy dívají. Je dobré vidět, zda hráč, který se mi svým talentem a charakterem na ledě líbil, byl efektivní a produktivní i v číslech. Ve většině případů tomu tak je. Nejlepší hráči, kde oko zachytí talent, se zpravidla projeví i v konečném kanadském bodování. Může se stát, že na nějakém turnaji hráč produktivní není a bodů moc nemá. Může mít slabší chvílku, být třeba nemocný nebo zraněný. Pak je třeba hledat, proč na tom

konkrétním turnaji nebodoval, když na minulém byl nejlepší.“

Takže čísla nejsou rozhodující?

„Na čísla samozřejmě koukáme, ale pořad by to měl být spíš jen nástroj a pomůcka, abychom na konci sezony, když stavíme žebříček a připravujeme hráče na draft, měli dobrý pocit a svědomí, že jsme nic nezanedbali. Když se rozhodujeme mezi jedním a druhým hráčem, tenhle dal víc branek, tenhle byl konzistentní a bodoval ve čtyřech turnajích, tenhle byl na dvou turnajích dobrý a na dvou zaspal... Pak to může rozhodovat, že jeden bude na žebříčku výš a jeden níž. Ale je to jen pomocný ukazatel. Většina je založena na tom, co vidíme na ledě a co o hráči zjistíme mimo led. Jak má nastavenou hlavu, jaké má srdce a jaký má charakter.“

Kolikrát v průměru hráče za sezonu vidíte? A kolikrát ho chcete vidět, abyste měl dobrý pocit, že ranking opravdu sedí?

„Velké turnaje jsou za sezonu čtyři, na každém mohou hráče vidět třikrát nebo čtyřikrát, na mistrovství světa dokonce šestkrát. To je nějakých patnáct utkání za sezonu, plus se samozřejmě

126

Tolik zápasů odehrál za pět sezon v NHL za Los Angeles a Nashville. Nasbíral 70 trestných minut, 15 plusových bodů a 31 kanadských za 11 gólů a 20 asistencí.

jezdím koukat do ligy, kterou hraje. To může být švédská juniorská liga, finská extraliga, česká extraliga, česká juniorská liga. Tam chci hráče vidět v dalších sedmi, osmi zápasech, aby mě u něj nic nepřekvapilo. Abych ho viděl ve všech herních situacích, v utkáních, kde jeho tým 10:0 vyhraje i 10:0 prohraje. Abych viděl, jak reaguje, když se daří, i když se nedaří. Ideální je hráče vidět tak patnáctkrát až dvacetkrát za sezonu. I když se může stát, že hráč nějaký turnaj kvůli zranění nebo nemoci vynechá.“

Když jste pracoval pro Los Angeles, našel jste pro Kings slovinského útočníka

Anžeho Kopitara, který se během let stal jedním z nejlepších hráčů NHL a dvojnásobným vítězem Stanley Cupu.

„Kopitara jsme našli spolu s mým finským kolegou Arim Vuorim. Poprvé jsme ho viděli v roce 2002, kdy jako patnáctiletý hrál za Slovinsko mistrovství světa B osmnáctiletých. Všimli jsme si ho hned, byl vidět, ukázal talent i že umí rozhodovat utkání. Ale ještě to nebylo ono, byl přece jen o tři roky mladší. Rok nato už dominoval a byl suverénně nejlepší hráč. Síla slovinského týmu nebyla taková, aby postoupili, ale on už byl nejlepší. Třetí rok už si ho všimli ostatní, už na něj čekali agenti a slintali, aby si ho mohli zařadit do svého deníčku. A ten, který ho nakonec získal, ho dostal do Švédska, takže Kopitar poslední sezonu před draftem hrál v kvalitní soutěži za Södertälje.“

V té době ještě spojení „slovinský hokejista“ znamenalo něco podobného jako maďarský sjezdař. Byl to naprostý exot, úplné sci-fi. Jak jsi přesvědčil organizaci Kings, že kdosi ze Slovinska jednou posadí NHL na zadek?

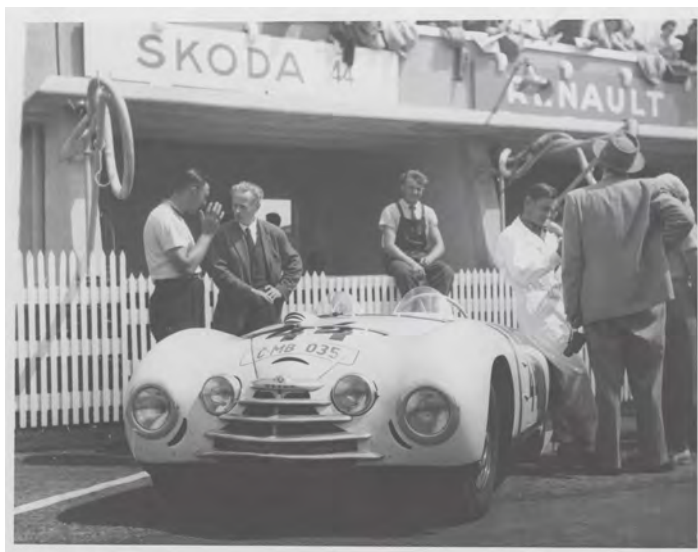
„Anže už byl ve Švédsku na očích, věděli o něm i ostatní, na každý hokej tam bylo →

INZERCE

PÁR KROKŮ OD SENZACE

125 | SKODA AUTO
LET

Před 70 lety se značka ŠKODA málem postarala o senzaci při slavném vytrvalostním závodu 24 hodin v Le Mans. Od fenomenálního úspěchu ji odřízla součástka za pár haléřů.

Dlouhá noc na 25. června 1950 v Le Mans pomalu končila a tým ŠKODA si držel druhé místo ve své třídě a skvělé páté místo celkově. Dosud šlo všechno jako na

drátkách až do svítání, kdy tým postihla smůla. Po závadě na pojistce ojničního čepu – součástce, která stála pár haléřů – se rozbil celý motor. A protože tenkrát bylo možné

závodní vozy opravovat pouze se součástkami, které si vezly s sebou po trati, nezbyvalo nic jiného než skončit. Ne že by v tom nesmírném zklamání byla česká ekipa sama. Cílovou páskou tehdy projela necelá polovina startujících. Tým se vrátil do Mladé Boleslavi v naději, že napřesrok znásobí své šance se dvěma vozy. Jenže tomu politická situace nakonec učinila přítrž a rok 1950 zůstal dosud jediným pokusem značky ŠKODA ve slavné čtyřadvacetihodinovce. Ačkoliv do Le Mans se speciál ŠKODA Sport nikdy nevrátil, v závodní kariéře přesto dosáhl řady úspěchů. V následujících 12 letech se zúčastnil zhruba 80 závodů, kde si většinou vedl více než zdatně. Jenže to byla klání „pouze“ domácího nebo maximálně východoevropského formátu, kde startovaly posádky ze socialistických zemí. Na měření sil se světovou konkurencí bohužel už nedošlo.

Malý, ale šikovný

Jako základ závodního speciálu ŠKODA Sport posloužil první poválečný model ŠKODA 1101 „Tudor“ z roku 1946. Na podvozku se téměř nic nezměnilo, pro závodní nasazení se upravily jen brzdy a převodovka. Místo klasické osobní karoserie dostal vůz štíhlý hliníkový exteriér, což snížilo jeho hmotnost na 590 kg. Výkon čtyřválcového motoru o objemu 1,1 litru se po úpravách výrazně navýšil. Zatímco sériový „Tudor“ disponoval 32 koňskými silami, závodní speciál jich měl 50. V kombinaci s nízkou hliníkovou karoserií to stačilo k dosažení maximální rychlosti 140 km/h. Konkurenční výhodou byla také nízká spotřeba paliva. Na plnou nádrž se daly ujet 4 hodiny, takže tovární jezdci Václav Bobek a Jaroslav Netušil byli schopni zvládat bez zastávek citelně delší úseky než jejich soupeři.

dvacet scoutů. Ten rok jsme v draftu táhli až jedenáctí a on opravdu hrál výborně, takže jsme si říkali, že ho asi nezískáme. Nevím, jak přemýšlely ostatní týmy, asi se opravdu zalekly jeho původu. Do té doby nikdy žádný Slovinec v NHL nebyl, nebyla tam žádná historie. Slovinci se prosazují v košíkové, ve fotbale nebo v házené, ale Slovinec v hokeji a v NHL?“

Přesto jste ho nakonec získali.

„Anžé hrál na konci sezony 2005 jako sedmnáctiletý na áčkovém mistrovství světa ve Vídni, Slovinci měli shodou okolností ve skupině za soupeře Kanadu i Ameriku. Byla to ideální příležitost vidět ho hrát proti top hráčům z NHL. S kolegou jsme o Kopitarovi mluvili, že by v něm mohl být obrovský potenciál, že má srdce i charakter a v hlavě všechno srovnané tak, aby se mohl top hráčem stát. Generální manažer Dave Taylor se tedy přijel do Evropy na Kopitara na mistrovství světa podívat. Viděli jsme ho ve dvou utkáních proti Kanadě a proti Americe, byl nejlepším hráčem na ledě. Dnes už to snad můžu říct, tehdy jsme ho v našem interním rankingu měli na druhém místě za Sidneym Crosbym. Jen jsme čekali a doufali, že týmy před námi budou uvažovat jinak, a nakonec se to splnilo. Anžé tak v Los Angeles Kings hraje dodnes, dvakrát s nimi vyhrál Stanley Cup. Od roku 2015 je kapitánem týmu a troufnu si říci, že pár let kariéry před sebou ještě má.“

Podle čeho jste vlastně jako Director of European Scouting hodnocen? Kdo vás měří a čím?

„Scouting je především týmová práce. Naše oddělení je zodpovědné za výběr hráčů pro draft a je hodnoceno jako skupina. Není to tak, že bych přišel a řekl, že budeme draftovat toho a toho. Je několik dalších lidí, kteří hráče viděli a kteří se formou hlasování dohodnou na tom, koho vyberou. Ve skupině je nás pět, takže rozhodnutí padne vždycky. Samozřejmě se dělají analýzy, jak se hráči v NHL prosadili. Hráčům je v době draftu sedmnáct nebo osmnáct let, převážná většina z nich není psychicky ani fyzicky připravena na to, aby do NHL naskočili hned. Proto se dělají analýzy čtyři, pět let nazpět, kdo byl jak draftován a kdo NHL opravdu pravidelně hraje. Když je to náš hráč a je úspěšný, je to pro naši skupinu plus. Když je to hráč, kterého si vybral jiný tým, díváme se, jak jsme ho v době draftu viděli my.“

Takže je to vlastně strašně jednoduché. Pro vás je talent plastický, vidíte

ho hned, a protože tu práci děláte devatenáctou sezónou, vidíte ho asi správně...

„Každý turnaj musíme zpracovat, na každého hráče napsat report, všechny posudky se uchovávají. Generální manažer se podívá pět let zpátky a vidí, že scouti úspěšného hráče viděli správně, jen si ho vybral jiný tým. To je v pořádku, tak to v draftu chodí. Ale může to být i obráceně – hráč je úspěšný, ale my jsme to tehdy neviděli. A pak se zabýváme tím, proč jsme to neviděli, kde chyba vznikla. Konečným cílem je samozřejmě udělat chybu co nejméně. Během roku máme řadu meetingů, kde o hráčích hovoříme. Těch se účastní i ředitel scoutingu a generální manažer, kteří sledují, jak se kdo projevuje. Člověk musí mít vlastní názor, stát si za ním, ale také respektovat názor druhých. Podle závěrečné diskuze a hlasování se pak dělá žebříček. Systém je jednoduchý a pět let zpátky sleduje, jak byli hráči hodnoceni, jak se vyvinuli, jak dozráli a jak jsou v soutěži úspěšní.“

Jaké to bylo, když vaši St. Louis Blues v minulé sezoně po skoro padesáti letech v soutěži konečně vyhráli Stanley Cup? Říkal jste si, je tu pár kluků, kterým jsem k tomu úspěchu pomohl?

„Určitě tam pár takových hráčů je. V tom vítězném týmu je více než polovi-

na hráčů, kteří prošli draftem a které jsme my jako oddělení scoutingu vybrali.“

Počkejte, ještě jednou! V týmu, který vloni vyhrál Stanley Cup, je polovina hráčů, které jste si vy s tou vaší partou vybrali?

„Více než polovina, skoro tři čtvrtiny. Ať už to byl kapitán Pietrangelo, Vladimir Tarasenko nebo brankář Binnington. Více než polovina hráčů prošla draftem a draftovali je St. Louis Blues. Jako scouti jsme dostali šanci sledovat všech sedm utkání finále Stanley Cupu 2019 přímo v St. Louis a v Bostonu. Byly to samozřejmě nervy. Když po dlouhé sezoně a všech útrapách došlo finále až do posledního utkání, říkali jsme si: Tak, a teď prohrát v sedmém utkání? V Americe stříbrná medaile neexistuje, tam je jenom vítěz! Pro poraženého je to bohužel hořké a já jsem byl rád, že jsem byl na té správné straně. Bylo to velmi příjemné.“

Zmínili jsme, že musíte vybírat hráče ne pro současný, ale pro budoucí hokej. Jak daleko dopředu se tedy ve hře díváte?

„Určitě je to horizont alespoň tří nebo čtyř let, u brankářů šest až sedm let. Nejvíce záleží na tom, jak je hráč ve svém věku připraven fyzicky. Jsou hráči, jako byl Sidney Crosby nebo Connor McDavid, kteří do hry mohli naskočit hned. Takových je ale opravdu velmi málo.

Euforie v St. Louis po historicky prvním Stanley Cupu byla odměnou i pro oddělení klubových scoutů. Ti z draftů přivedli většinu kádru včetně kapitána Alexe Pietrangela, střelce vítězného gólu série s Bostonem.

„ANALÝZY SE DĚLAJÍ ČTYŘI, PĚT LET NAZPĚT, KDO BYL JAK DRAFTOVÁN A KDO NHL OPRAVDU PRAVIDELNĚ HRAJE. KDYŽ JE TO HRÁČ, KTERÉHO SI VYBRAL JINÝ TÝM, DÍVÁME SE, JAK JSME HO V DOBĚ DRAFTU VIDĚLI MY.“

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Většinou hráči ve věku sedmnácti let nejsou fyzicky připraveni tak, aby si klub mohl dovolit je hned do soutěže hodit. Byla by to jejich smrt, hrozilo by to vážným zraněním a koncem kariéry. Jsou hráči, kteří jsou po draftu připravení natolik, že mohou hrát farmářskou AHL, vrátí se do juniorské soutěže nebo se vrátí do Evropy. Řeší se to vždy individuálně rok od roku, samozřejmě i podle potřeb daného týmu. Někdy se to může i trochu urychlit, ale většinou se moc netlačí a hráči se nechají dospět a dozrát, aby byli na NHL stoprocentně připraveni.“

To, co líčíte, zní docela idylicky. Známe z jiných sportů trenéry, kteří vidí nejdál do příštího víkendu. Když se díváte tak daleko dopředu, mluvíte o tom s trenéry a sdílíte svou vizi? Nedochozí přitom

i ke konfliktům, když perspektiva každé profese je úplně jiná?

„Každá organizace na této úrovni se snaží, aby na to všichni koukali stejnými očima. V NHL o nasazení hráče ve většině případů naštěstí nerozhodují trenéři, ale oddělení rozvoje, které vývoj daného hráče sleduje. Ti za hráčem jezdí a pomáhají mu, aby se rozvíjel správně a pokud možno co nejrychleji dosáhl úrovně potřebné pro NHL, aby mohl do hry naskočit. Trenéři mají občas jiný názor, pak musí rozhodnout generální manažer. Dá hráči třeba dalších deset utkání v nižší soutěži a pak se rozhodne, co dál. Zase je to týmové rozhodnutí.“

Takže americké organizace plánují v mnohem delším horizontu, protože jsou si vědomy hodnoty a potenciálu svých investic?

„IDEÁLNÍ JE JEDEN NEBO DVA LÍDŘI, ZBYTEK TÝMU JE MUSÍ RESPEKTOVAT. NA LEDĚ I MIMO LED, V PŘÍPRAVĚ NA UTKÁNÍ, V PŘÍSTUPU K TRÉNINKU.“

„Ano. A za udržení a zhodnocení investic se vlastníkově zodpovídá právě generální manažer.“

Bezprostředně po zisku prvního Stanley Cupu přijal Senát státu Missouri zákon, který prohlásil hokejový tým St. Louis Blues oficiálním symbolem státu Missouri. Na to jsme v Evropě zvyklí snad jen od prezidenta Lukašenkova. Jsou taková hrdost a patriotismus v Americe běžné?

„Nevím, jestli je to běžné, ale hrdost celé hokejové komunity je určitě větší než u nás. A je vytrvalá, stálá, nemění se tolik podle výsledků. Američani za svým týmem stojí. Ne, že když se pět utkání prohraje, budou házet plechovky na led a hráčům nadávat. To se v Americe neděje, každé město nebo stát tam má svůj tým. V St. Louis jsou to Blues nebo baseballoví Cardinals, kteří se dělí o přízeň fanoušků. Je mezi nimi perfektní soulad a navzájem se podporují. Když jsme hráli finále Stanley Cupu v Bostonu, vyprodali pro naše fanoušky v St. Louis baseballový stadion v Ballpark s kapacitou 45 tisíc míst. Mezi fanoušky byla tehdy i spousta příznivců baseballu. Je to dobrá vizitka a všichni jsou na svůj tým hrdí.“

Znamená to, že sport vlastně jen vymezuje to hlavní hřiště, a tím je vedle byznysu i respekt, sociální sounáležitost a přesah?

„Týmy hledí tak daleko do budoucnosti a hospodaří s talentem tak pečlivě i proto, že v NHL existuje platový strop. Generální manažer může mít často svázané ruce a nemůže utratit tolik, kolik by právě chtěl či potřeboval. Když nemůže koupit hráče, který mu chybí, musí sáhnout po vlastním odchovanci. Čím víc takových hráčů v organizaci je, tím víc peněz majiteli ušetří, aby na konci sezony mohl podepsat hráče na další rok. Třeba u Blues dostal generální manažer od majitele zelenou, aby se pokusil vytrejdovat Ryana O'Reillyho, že se vejde do platového stropu. Ryan tým svým charakterem zvedl, všichni ho začali následovat a hned první sezonu jsme vyhráli Stanley Cup. Bylo to proto, že jsme měli v organizaci tolik hráčů, kteří prošli draftem, a vychovali jsme si je. Když budete top tým, potřebujete mít i takové hráče. Tým musí být perfektně poskládaný od superstar až po dělníky a hráče pro speciální činnosti.“

Když se organizace dívá tak daleko do budoucnosti, musí se také starat o hodnoty, o školní, mimoškolní

FOTO: HERBERT SLAVÍK/ČOV

i občanské vzdělání. Musí být tedy pro hráče oporou i dlouhodobě? Co znamená v tomto kontextu leadership a jak se hledá?

„Leadership je vidět stejně jako talent. Musíte zjistit, jak to má hráč nastavené v hlavě, jestli má srdce, jestli má charakter, jestli je ochoten tvrdě pracovat a dál se zlepšovat. Jestli je ochoten přijímat chyby a z chyb se učit. A můžete zjistit, že má perfektní vůdčí schopnosti, které pomáhají jeho týmu vyhrávat. Může to být typ, který je v kabině slyšet a hlasitě povzbuzuje sebe i ostatní. Ale jsou i hráči, kteří jsou tichí a strhnou ostatní svým výkonem a příkladem. Je to ještě větší bonus, když je to některý z top hráčů. Hráči sedí na střídačce a vidí, že jejich spoluhráč se rozjel a padl do střely ve snaze ji zastavit, aby neprošla na branku. Všechno jim v hlavě sepne a řeknou si, když to dělá on, budu to dělat taky! Snem každého trenéra je mít v týmu alespoň jednoho hráče s takovými vůdčími schopnostmi, který je ostatním v tréninku, přípravě i v utkání příkladem. Když budujete vítězný tým, musíte takové hráče mít. Bez toho vyhrát nejde. Pro trenéry je práce lehčí, když mají uvnitř týmu někoho, kdo udělá spoustu práce za ně. Je na hřišti jejich prodlouženou rukou, protože ostatní ho respektují a budou ho následovat.“

Kolik takových lídrů dobrý mančaft unese?

„Lídrů nemůže být moc, nedělalo by to dobrotu. Záleží na schopnosti generálního manažera tým poskládat tak, aby byla hierarchie optimální. Aby měl jednoho nebo dva opravdové lídry, kteří svou autoritou a komunikací trenérovi pomůžou dosáhnout cíle. V profesionálním sportu je úspěchem vítězství. V hokeji máme na ledě pět hráčů a gólmána, dalších patnáct jich čeká na střídačce. Ideální je jeden nebo dva lídři, zbytek týmu je musí respektovat. Na ledě i mimo led, v přípravě na utkání, v přístupu k tréninku. Když má takový hráč i super přístup v utkání, je to ta nejlepší kombinace.“

Když Pittsburgh draftoval Sidneyho Crosbyho, chtěl z něj hned v devatenácti letech udělat kapitána týmu. Crosby si na to nevěřil, ale po druhé sezoně v NHL, kdy vyhrál tři individuální trofeje,

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Slovenský útočník Anže Kopitar se vypracoval v superhvězdu NHL a srdcaře Los Angeles Kings. Talent v něm objevili Jan Vopat s finským kolegou.

už nemohl odmítnout. Penguins ale ten čas využili k tomu, aby Crosbymu dávali speciální trénink leadershipu, aby ho na roli připravili. Funguje tohle běžně?

„To je součástí plánovaného rozvoje. Crosby byl první pick v draftu, už v té době to byl superhráč s nepřehlédnutelným talentem a potenciálem. Pittsburgh si ho vzal, rozpoznal jeho potenciál a udělal z něj franchise hráče, tvář celé NHL. Byli přesvědčeni, že Crosby jejich organizaci potáhne ne rok nebo dva, ale třeba patnáct let. A on tam patnáct let opravdu je a Penguins za tu dobu třikrát vyhráli Stanley Cup, takže se jim to podařilo. Pokud takového hráče draftují a rozpoznají jeho potenciál, charisma a autoritu, speciálně se mu věnují a snaží se ho rozvíjet po všech stránkách, i když je mu třeba sedmáct. Kládou na to důraz a snaží se z něj vychovat perfektního hráče a perfektního člověka, který

bude organizaci reprezentovat a bude její tvář po mnoho let. Když dnes zazní Pittsburgh Penguins, každý řekne Sidney Crosby. Takhle to je - jsou to výjimeční hráči, kterých moc není. Když je prostředí rozpozná, udělá vše pro to, aby z nich taková ikona a superstar vyrostla.“

I u nás je spousta talentovaných lidí, navíc žijeme v nejkрасnějších a jedné z nejrozumnějších zemí na světě. Co můžeme udělat pro to, abychom byli ještě úspěšnější?

„Často se příliš držíme toho, že takhle se něco nedělá, a u toho zůstaneme. Měli bychom se víc poučit z toho, jak některé věci dělají v Americe, Kanadě nebo třeba ve Švédsku. Samozřejmě, kultura je jiná. V Americe fanoušci za svým týmem stojí, u nás je to jako na houpačce. Myslím, že bychom se neměli bát experimentovat a být víc kreativní. To by manažerům ohromně ulehčilo práci.“

INZERCE

ČESKÁ
OLYMPIJSKÁ
NADACE

Podpořte
s námi děti
ve sportu

www.olympic.cz/nadace

HLAVNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

Česká televize

Klubová věrnost se už dnes v týmových sportech příliš nenosí. Volejbalista **JIRÍ NOVÁK** ale strávil 13 let v elitním mužstvu Paris Volley, s nímž před devatenácti lety vyhrál i Ligu mistrů. Po konci kariéry plynule přešel smečař na druhou stranu mezi trenéry. S Karlovými Vary dobyt domácí titul a od letošního roku si přibral i český národní tým.

TEXT: JIRÍ NIKODÝM

Na půlbochánky už není prostor

Táta volejbalista

„Táta měl zásadní vliv, že jsem skončil u volejbalu. Když už jako dítě chodíte na sport dívat se na rodiče, určitou stopu to ve vás zanechá. Jestli mě táta trénoval, tak maximálně jako nějaký dobrovolník, když jsem byl dítě, ale jako oficiální trenér nikdy.“

Vliv mládežnických trenérů

„Někoho bych nerad vynechal a nerad bych někomu přisuzoval větší vliv. Každý trenér mě ovlivnil, a každý v jiné kategorii, protože se postupem let v kadetech a juniorech měnili. Nejdéle jsem trénoval pod Petrem Novákem, což není náš příbuzný, jen shoda jmen. S panem Novákem jsem prožil prakticky celé dětství a strávil s ním nejvíc času.“

Přechod k dospělým

„Důležité je hledat si vzory přímo ve svém týmu, sledovat ty zkušenější a naslouchat jim. Přechod z juniorů mezi seniory je těžký, protože jdete z prostředí, kde sice jde o výsledek, ale sport je tu dobrovolná věc a je v zásadě pořád jen hrou. A najednou přijdete do profesionálního prostředí, které vyžaduje mnohem víc a nese v sobě tlak na výsledek. Když se člověk rozhodne pro profesionální kariéru, musí sportu dávat maximum.“

Mistr ligy v Ústí

„Sešly se výborné finanční podmínky, aby se nakoupili nejlepší hráči. Peníze nejsou ve sportu vždycky všechno, ale tady hrál trenér Zdeněk Pommer

zásadní roli ve smyslu, že dokázal tým držet na stejné vlně a užívat si společné chvíle. To je podle mě v týmech, kde se sejde hodně hvězd, velice důležité. To měl Pommer v krvi. Kam přišel, tam uměl vytvořit skvělou atmosféru.“

Přesun do Paříže

„Nejtěžší asi bylo překonat nejistotu kroku do neznáma. Když jde hráč poprvé z české ligy do zahraničí, klade si spoustu otázek, na které nezná odpovědi a dozví se je až tam. Je větší tlak na výsledky, ale klíčová je výkonnost. Protože zahraniční kluby mají větší možnosti vybrat si přesně hráče, kterého chtějí, a tím je přirozeně vytvořený tlak už samotným prostředím. Mě to hrozně posunulo. Volejbal se hraje všude podobně, trenéři trénují podobně a hráči jsou podobní. Ale hráč jde do ciziny, ví, že je na něj tlak, a právě tím tlakem posouvá své limity a sebe samotného dál, protože díky tomu automaticky trénuje s větším nasazením a intenzitou.“

Triumf v Lize mistrů

„Tým Paříže si po všech stránkách strašně sednul. Byl tvořen Kanadany, kteří jsou do party jedna z nejlepších národností. Jsou adaptabilní, pracovití, správně vychovaní svou zemí, prací a lidmi v Kanadě. Sešli jsme se dva Češi, tím druhým byl Marek Pakosta, tři Kanadani, mladí Francouzi na začátku kariéry a pracovitý trenér Glenn Hoag se zásadním vlivem na fungování celého týmu. Dostali jsme se na společnou vlnu,

JIRÍ NOVÁK

Narozen: 19. 11. 1974

Profese: volejbal

Hráčská kariéra: Č. Budějovice (1990-97), Ústí nad Labem (1997-99), Paris Volley (1999-2012)

Největší úspěchy: vítěz Ligy mistrů (2001), vítěz PVP (2000), 2x vítěz evropského Superpoháru (2000, 2001), 8x mistr Francie, 3x vítěz Francouzského poháru, český mistr (1998)

Trenérská kariéra: asistent u české reprezentace mužů (2013-15), hlavní trenér VK ČEZ Karlovarsko (2015-?), hlavní trenér české reprezentace mužů (2020-?)

Největší úspěchy: český mistr (2018)

7

Sedm českých volejbalistů vyhrálo Ligu mistrů: Jiří Novák a Marek Pakosta (Paris Volley 2001), Jiří Král (Treviso 2006), Lukáš Ticháček a Jiří Polanský (Friedrichshafen 2007), Jan Štokr (Trentino 2011) a Jiří Kovář (Civitanova 2019).

všichni jsme věřili v úspěch, všichni jsme šli za naším cílem a podařilo se nám Ligu mistrů vyhrát. Nikdo nešel na sebe, v týmu se nenašel žádný introvert. Měli jsme společné akce, večere, lidsky jsme si neskutečně sedli.“

Trenér Hoag

„Glenn Hoag, který dnes trénuje turecký Arkas Spor a kanadský národní tým, byl strašně fajn člověk, připravený každému kdykoli pomoci. Byl správně přísný, a zároveň obrovsky profesionální. Ukazoval nám cestu, po sportovní stránce to pro nás bylo něco nového, dařilo se nám a jeho způsob trénování měl mezi námi pozitivní ohlas. Pro mě bude vždycky osobou, která mě dostala do elitního volejbalu.“

Trenéři v Česku a Francii

„Mohu z osobní zkušenosti hodnotit jen jeden klub v cizině, byť se v něm za 13 let protočilo víc trenérů, a u nás pouze dva kluby, za které jsem hrál. Nebyli jsme v Česku tak sofistikovaní, nedělaly se moc taktické přípravy. A najednou jsem přišel do Francie a viděl trenéra, že si přehrává a analy-

zuje celé zápasy, přestože nebyly žádné statistické programy. On trávil hodiny a hodiny u videa, skautoval si utkání a pak nám přednesl taktický plán, kde 2-3 body mohou rozhodovat zápasy. Rozdíl jsem viděl i v komunikaci směrem k hráčům. Přístup je dnes podobný i u nás. Trenéři v Česku jdou ohromně nahoru, všichni pracují s analytickými a statistickými programy, věnují tomu opravdu hodně času. Tréninková část na hřišti, i když se trénuje dostatečně a s patřičnou náročností, je časově upozaděná taktickou přípravou na utkání i na trénink. Příprava dvouhodinového tréninku zabere daleko víc času než samotný trénink. Čím lepší hráči chodí do ligy, tím větší je tlak na trenéra, na komunikaci a psychologickou stránku, aby hráče dostal do správného mentálního nastavení.“

Kouč není nepřítel

„Nedá se ohraničit doba, kdy jsem začal trenéry víc vnímat a rozumět jim. Já jsem se naučil od začátku trenérům věřit, tudíž jsem na ně nahlížel tak, že nejsou mí soupeři nebo ti na druhé straně barikády, ale že jsou se mnou na mé

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Paris Volley na vrcholu v roce 2001, kdy tým ovládl i Ligu mistrů. Jiří Novák stojí v dresu s číslem 10.

straně. Jako hráče mě prioritně zajímalo odtrénovat, co je třeba, připravit se na sobotní utkání a týden úspěšně završit. Neřešil jsem, proč jsme dělali nějaký konkrétní trénink. Když jsem se pak s trenéry začal bavit, od každého jsem si něco vzal. Věděl jsem už nejen co, ale hlavně proč se něco dělá v pondělí a něco jiného ve středu. Já si vždycky vybíral cestu, která mě měla někam dovést.“

Z hráče trenérem

„Hráč na konci kariéry si prožil všechno. Má za sebou úspěchy i neúspěchy, něco se naučil a něco ne. A najednou jde trénovat a stojí úplně na začátku. Všichni mají hráčské zkušenosti, ale to pomůže jen v určitých aspektech. Hráč zná určité situace, které nastávají, něco si z toho vzal, chápe, co funguje a co ne. Byl jsem žák a teď jsem učitel, který si hledá cesty ke každému hráči, jak ho přesvědčit, že to, co se mu snažím vštípit, je to správné. A druhá věc... Dnes si trenéři nemůžou říct: Budu dvě hodiny pracovat. Trenérina se děje od rána do noci. Hráč si odtrénuje dopoledne dvě hodiny, jde si lehnout, pak odtrénuje druhou fázi a má klid. Trenér ne.“

Nejdřív asistentem

„Nejprve jsem dělal asistenta, a doporučil bych to. Myslím, že by to tak mělo být. Když přijde člověk do nového prostředí, je důležité si osahat, jak to funguje. Mluvíme o těch, kteří končí jako hráči a začínají kariéru trenéra. To pro-

středí ho ani na lavičku hned nepustí. Každý majitel klubu si ho chce vyzkoušet, poznat, jestli na to má.“

Klub i národní tým dohromady

„Zatím se mi těžko hodnotí, protože v létě jsme vinou současné doby strávili s národním týmem společně jen měsíc. Cítím to tak, že vést klub a reprezentaci bude velice náročné. V létě moc prostoru na oddych nezbude. Když se podaří dostat klub i reprezentaci do správně zajatých kolejí, mělo by být spojení funkční, bez výrazných, složitých zásahů. Pro klub je ale nepřijemné, když si musí hledat na nejdůležitější části přípravy na sezonu náhradu a já nad celým procesem nebudu mít dokonalý přehled. Uvidíme, jestli jde skloubit oboje dohromady, až se naplno rozeběhne sezona.“

Mezinárodní trenérský tým

„V reprezentaci mám tři asistenty. Od nás Martina Kopa, pak Brazílce Mauricia Paese a jako kondiční trenér je s námi Ital Stefano Masci. Mauricio byl mým trenérem v Paříži. Samozřejmě mě nenapadlo, že by mi můj bývalý trenér dělal asistenta. Ale byli jsme spolu pořád ve spojení, protože jsme si byli vždycky blízci. On byl i jedním z kandidátů na kouče reprezentace. Když jsme si volali, chtěl, abych mu dělal asistenta. Najednou jsme se ocitli v situaci, že jsme se stali protikandidáty, ale nic to mezi námi nezanechalo. Věděl jsem o jeho pracovitosti a oba

vnímáme volejbal podobně. Přínosem pro nás bude i jeho dlouholeté působení v Japonsku. Italský kondiční trenér má zkušenosti z Francie z mužských i ženských týmů. Specializovaných kondičních trenérů v českém volejbalu moc není. Něco jsme zkusili, ale bez úspěchu. Stefano nám byl doporučen z několika adres. Úřední řečí je mezi námi angličtina, i když všichni zvládneme i francouzštinu. V komunikaci občas létají všechny možné jazyky.“

Rozdělení rolí

„Na začátku jsem rozhodl, jakým systémem a co chci hrát, a bylo podstatné s tím všechny mé kolegy ztotožnit, abychom šli stejnou cestou i směrem k hráčům a k systému. Náš systém práce a fungování si ještě úplně nemohl sednout, protože jsme si nesáhli na zápasový rytmus, ale máme jasnou představu, jak by to mělo fungovat. Každý večer musí trenéři připravit tréninkovou jednotku na druhý den. Teď, když jsme trénovali najednou na třech kurtech, to bylo specifické. Každý trenér měl se svou skupinou hráčů jeden kurt. Když jsme se připravovali na centrálním kurtu a nacvičovali herní situace, každý trenér byl na jedné straně, já to obcházel a každý se mohl podělit o své poznatky. Moji asistenti nebyli nijak upozaděni, pracovali jsme jako rovnocenní partneři a já zatím nemusel dělat žádná zásadní rozhodnutí.“

Zapojení úspěšných juniorů

„Generaci hráčů ročníku 1999, kteří jsou dnes relativně stabilními články týmů v extralize i zahraničních klubech, se nám daří výborně zapracovávat. Vašina, Polák nebo Šotola je prakticky hotová jedna osa týmu. Generace ročníku 2001 si postup výš trochu pokazila letos v Brně při ME juniorů. Když pomínu výsledky, malinko se zaostávalo ve výkonnosti a dovednostech. Potřebují ještě dozrát, ti před nimi také potřebovali na přechod mezi seniory dva roky. Je utopie si myslet, že se šest ze šesti hned uplatní. Těší mě, že jsou v národním týmu tři, kteří mají velkou šanci stát se členy dvanáctky, někteří dokonce i základní sestavy. Ale svou pozici v týmu si musí uhrát.“

(Ne)výhoda domácího ME

„Hrát evropský šampionát doma bývá složité. Ale my nevíme, za jakých pod-

míněk se příští rok odehraje. Jestli bez diváků, tlak domácího prostředí trochu zmizí, protože v hale nebude 5-7 tisíc párů očí, to se pak někomu můžou podlomit kolena. Já si mistrovstvím Evropy na domácí půdě taky prošel. Tehdy jsme vůbec žádný tlak nevnímali.

Měli jsme tým ‚střelců‘, který využíval energie od diváků a jejich přítomnost nás posilovala. Ale v Budějovicích jsem si prošel opačnou situací. V roce 1996 na nás najednou přišla plná hala a my se podělali už dopoledne, když jsme šli na trénink a viděli 200 metrů dlouhou frontu na lístky. Takže znám z pozice hráče oba druhy rozpoložení a není to úplně jednoduché. Ale náš tým si už něčím prošel a ti mladí jsou správně v tom, že energie od diváků je nabíje, nesespou se. A komu se budou třást kolena, místo něj půjde na hřiště někdo jiný.“

Aktuální trendy

„Každý elitní hráč je velmi dobře atleticky a technicky vybavený. Hra se zrychluje, už není prostor ani

**„NAJEDNOU NA NÁS PŘIŠLA PLNÁ HALA A MY SE
PODĚLALI UŽ DOPOLEDNE, KDYŽ JSME ŠLI NA TRÉNINK
A VIDĚLI 200 METRŮ DLOUHOU FRONTU NA LÍSTKY.“**

na půlbochánky, takové ty nadýchané vysoké míče. Nahrávka se ‚střílí‘ ze všech pozic. Obrana už začíná být tak propracovaná, že se musí hledat nové cesty, jak účinně zaútočit. Objevují se nové kombinace, zrychlení nahrávky a s tím je spojená i technika. Maličko se ustupuje od maximálního riskování na servisu jen na ránu, důležitou roli začíná mít zkrácený či taktický servis. Najdete ale týmy, které hodně riskují a mají hru postavenou hlavně na tvrdém servisu. Mezinárodní federace i výrobci balonů se snaží, aby byl míč ve hře, aby výměna nekončila hned prvním útokem. Míče proto mají jiné letové vlastnosti, jiný materiál i barvu a vypadají, že nejsou tak rychlé. Je to

soubor malinkých puzzlů, která dají dohromady velký obraz. Podobně jako ve fotbale. Dřív taky fotbalista dvakrát zaspintoval a pak si mohl na půlící čáře trochu orazit. Dnes naběhá přes 10 kilometrů a z toho 3 ve sprintu. Zpracovat míč, dát ho rychle od nohy atd. Vidím u našich trenérů, že se snaží zapojovat nové prvky, a je jedno, jestli s něčím novým přijdou Karlovy Vary, Beskydy nebo Brno. Každý se snaží to nej z ciziny implementovat k sobě do týmu a pak to přeberou i další, což je v pořádku. Trenéři se snaží zkvalitňovat a všichni jdou ve všech směrech nahoru. Líbí se mi, že v klubech dokážeme nové poznatky využívat a hned je uvádět do praxe.“ □

INZERCE

 **ČESKÝ
SQUASH**

prohry

RESPEKT

nadšení

houževnatost

soupeření

boj

výhry

PŘÁTELSTVÍ

bolest

odhodlání

RADOST

cesta

FAIR PLAY

zklamání

rivalita

odvaha

vášeň

www.czechsquash.cz

(NE)KOUČ

Kobe a jeho odkaz

OVATELNÝ

Hráčská velikost Kobeho Bryanta je dobře zdokumentována. Letos tragicky zesnulá superhvězda Los Angeles Lakers získala 5 titulů šampiona NBA, osmnáctkrát byla vybrána do All-Star Game a je na 4. místě historické tabulky střelců NBA. Co Bryanta odlišovalo od ostatních špičkových basketbalistů světa? Proč o něm celé generace mladých hráčů mluví jako o inspiraci? A jak dlouhou cestu ušel tento zpočátku kontroverzní hráč od zlomového okamžiku v roce 2003, kdy byl obviněn ze znásilnění?

TEXT: MICHAL JEŽDÍK,
PETR JANOUC

SOUTĚŽIVOST, SOUSTŘEDĚNOST A ODHODLÁNÍ

Abyste hráli basketbal na vrcholné úrovni, musíte mít mimořádný fyzický talent. To se dá v podstatě brát jako samozřejmost. V čem ale Kobe předčil naprostou většinu ostatních soupeřů na úrovni NBA? Možná bychom to mohli shrnout do tří jednoduchých slov, která byla ve spojení s ním používána nejčastěji: soutěživost, soustředěnost a odhodlání. Američané používají ve sportech velmi často termín „competitiveness“, který do češtiny překládáme jako soutěživost nebo konkurenceschopnost, což není dostatečně výstižné. Když je někdo „competitive“, není jen soutěživý, ale i bojovný, odhodlaný.

Stejně jako mnozí další velcí sportovci byl i Bryant posedlý vyhráváním a mimořádně náročný k sobě a ostatním, což vám v rámci týmu a ve vztazích s ostatními může často přinést negativní důsledky. Když se ovšem úspěch dostaví, právě tohle je považováno za vstupní bránu k němu.

Během rozhovoru v roce 2018, už po skončení jeho hráčské kariéry, položil Bryantovi novinář Alex Kennedy otázku, jaké jsou výhody a nevýhody toho, když jste posedlí tvrdou prací a soutěživostí. „Musíte brát dobré i s tím zlým,“ rozesmál se tehdy Kobe. „Je to těžké, protože neustále pracujete, neustále věci vyladujete, nikdy nevěříte, že by něco bylo tak, jak má být, a neustále chcete znovu a znovu věci předělávat. Někdy tomu říkám nemoc nebo prokletí, anebo neštěstí... Takový pocit můžete mít. Ale tak jsem měl karty prostě rozdané a zjistil jsem, že je mnohem lepší to přijmout a pracovat na věcech, které mohou pomoci člověku vedle vás. Snažím se využít onu soustředěnost na něco, co není svou povahou individuální, ale spíš může prospět lidem obecně. Zjistil jsem, že je to nejlepší způsob, jak se s tím vypořádat. Myslím si, že je to nejlepší forma terapie, jakou na to můžete najít.“

Dlouhá léta využíval svou až obsesivní touhu vyhrávat především pro svůj individuální vzestup – a pokud se máte stát tak mimořádným hráčem, jakým se stal, jinak to asi ani být nemůže. Sportovci soutěžící v individuálních odvětvích mají v tomto nepochybnou výhodu. V týmových sportech musí i ta největší in-

Do Itálie se Kobe přesunul v šesti letech s rodinou, když táta Joe skončil v NBA. Do Philadelphie se vrátil ve třinácti, to už uměl plynule italsky a fandil ve fotbale týmu AC Milán. Kouč Menozzi drží mikrofon a na retro fotce stojí vlevo.

ANDREA MENOZZI

Kobeho trenér mládeže v Reggio Calabria

Pořád se rád vracel, měl tu klid

„Pro mladé z Reggio Emilia je Kobe superhvězda NBA. Stejně jako pro všechny mladé ze zbytku světa. Pro mě, stejně jako pro všechny z Reggia, kteří jsou více či méně v mém věku (53), Kobe byl stále jen 12letý kluk, který dribloval a běhal po palubovce naší haly před utkáním, v poločasové přestávce a po utkání našeho mužského družstva, za které hrál jeho otec Joe. Dvě sezony hrál Joe ‚Jellybean‘ Bryant za náš klub, za naše město, a Kobe, jeho syn, za naše mládežnické týmy. Tam jsem jako mladý trenér Kobeho potkal, seznámil se s ním a trénoval ho. Samozřejmě byl malou hvězdou našeho družstva a nikdo z nás si nedokázal ani představit, co by se z něj později mohlo stát. Nedokázal si to představit nikdo kromě jeho samotného. Už v té době byl tak koncentrovaný a odhodlaný.“

Potom se rodina Bryantů vrátila do Spojených států, do světa, který v té době nebyl tak propojený, jako je dnes. Nám všem zůstaly pouze vybledlé vzpomínky na akrobatické kousky jeho táty a bystré oči jeho syna, Kobeho střílejícího na koš ze vzdálenosti, které byly téměř nemožné pro kluka jeho věku. Později se do našeho okolí dostala sem tam nějaká zpráva od Gianniho Pastariniho, sportovního ředitele našeho klubu, který si

udržoval kontakt s tátou Joem, nebo přes Chrise, Nicola a Davida, což byli Kobeho kamarádi a spoluhráči z jeho týmu, když hrál v Reggii.

Zprávy, které se k nám dostávaly, říkaly, že se z něj stává docela dobrý hráč. Následovala zpráva, že ze střední školy odešel přímo do NBA. Ta ale rezonovala v Reggii trochu jinak. Ve zbytku světa způsobila pozdvižení, jak tomu v takových případech bývá. Pro nás ale bylo překvapení, že ten malý kluk, ‚naš malý kluk‘, se rozhodl přeskočit univerzitu (4 roky studia a basketbalu), a tím pádem nezískat univerzitní vzdělání. Měli jsme o jeho budoucnost obavy. Je zbytečné zdůrazňovat, kdo měl pravdu.

Kobe se do Reggia stále rád vracel. Nejenom proto, aby navštívil místa, kde trávil část svého dětství a potkal své kamarády. Ale jak sám říkal, také proto, že zde mohl jen tak volně chodit po ulici a koupit si zmrzlinu. Nikdo ho neotravoval. Samozřejmě ho všichni zdravili, někdo ho sem tam požádal o fotku nebo podpis, ale všichni ho nechávali v klidu, protože pro nikoho z nás to nebyla superhvězda NBA, ale stále ten 12letý kluk, který ještě nedávno dribloval na našich hřištích. Ten kluk, který se později stal tak vynikajícím hráčem.“

dividualita najít způsob, jak svůj talent, dovednosti, soutěživost, soustředěnost a odhodlání co nejlépe využít v rámci týmu. A Bryantovi ke cti slouží, že to v pravých chvílích své kariéry dokázal.

Dokázal přistoupit na týmové pojetí, dokázal sbírat nejen individuální ceny a úspěchy, ale i týmové tituly. A v krátkém období po skončení kariéry dokázal udělat mnoho pro lidi kolem sebe. Příkladem toho je jeho působení ve prospěch ženského basketbalu, nepochybně ovlivněné jeho dcerou Giannou. I když už skončil s basketbalem, jeho motor měl paliva stále dostatek.

„Nedokážu si najít vztah s línými lidmi. Nemluvíme stejným jazykem. Nechápu je. A ani je nechci pochopit,“ odpověděl kdysi na otázku týkající se jeho mimořádné pracovitosti. „Nemám nic společného s línými lidmi, kteří obviňují ostatní za to, že nemají úspěch. Velké věci přicházejí díky tvrdé práci a vytrvalosti. Sny se plní díky odhodlanosti a oddanosti.“

Devean George, bývalý Bryantův spoluhráč z Lakers, použil na sklonku Kobeho kariéry dokonce termín „psy-

**„NEDOKÁŽU SI NAJÍT
VZTAH S LÍNÝMI LIDMI.
NEMLUVÍME STEJNÝM
JAZYKEM. NECHÁPU
JE. A ANI JE NECHCI
POCHOPIT.“**

cho-competitor“, tedy něco jako „psycho-soutěživec“. „Pokud jde o jeho soutěživost, Kobe není nijak hlasitý,“ řekl tehdy doslova. „Je to tichý psycho-soutěživec. Věřím, že uvnitř mluví sám se sebou, driluje sám sebe. Když na něj nemíří kamery, je doma a 24 hodin denně sleduje videa ze zápasů. Lidé už vědí, jak tvrdě pracuje, ale myslím, že je to skoro až nedocenené. Myslím, že průměrný člověk nemůže plně docenit, jak psycho-soutěživý Kobe je, protože nekončí ve chvíli, kdy je zápas u konce a zhasnou světla. No vážně, stalo se mi, že jsem přišel do tě-

locvičny v šest ráno a Kobe už tam byl, kapal z něj pot a právě končil trénink...“

MAMBA MENTALITY

Bryant se narodil ve Philadelphii, ale podstatnou část dětství prožil v Itálii, byl totiž synem Joea „Jellybeana“ Bryanta, který odehrál osm sezon v NBA a dalších osm za profesionální italské týmy. Basketbal měl evidentně v DNA. Otec však výrazně předčil, a to nejen díky fyzickému talentu, ale hlavně díky zmíněným vlastnostem, jimiž silně připomínal legendárního Michaela Jordana. Stát se dalším Jordanem byl Bryantův nepochybný velký sen, ale jeho kariéra se samozřejmě vyvíjela značně odlišně.

Když Bryant přicházel do NBA, nebylo to s nijak velkou pompou, protože byl draftován roku 1996 až jako číslo 13. Důvod byl jednoduchý – sedmnáctiletý Kobe se totiž rozhodl přihlásit do draftu už po střední škole a vynechat univerzitu. Byl v té době teprve čtvrtým hráčem historie, který něco takového udělal (a vůbec prvním rozehrávačem), a NBA spolu s jejími fanoušky tehdy nevyzrálým mla- →

INZERCE

Podporujeme rozvoj odbornosti.

Česká trenérská
akademie ČOV

treneri.olympic.cz

díků příliš nevěřila. Kevin Garnett, jenž přišel do NBA o rok dříve, byl dokonce prvním hráčem po dlouhých 20 letech, který byl draftován přímo ze střední školy, a s Bryantem se stali v tomto ohledu průkopníky a spustili určitou lavinu. Všichni věděli, že Bryant je mimořádný talent, ale nikdo nevěděl, kolik bude potřebovat času a jestli skok přímo do NBA zvládne.

Jestliže mu mnoho týmů nevěřilo a nemělo o něj zájem, Los Angeles Lakers byli výjimkou. Bryant je během testů oslnil, ale protože měli právo v draftu až na číslo 24 (vybrali si na něm mimochodem Kobeho soupeřnicka Dereka Fishera), rozhodli se dohodnout obchod s Charlotte Hornets. Ti pro ně Bryanta draftovali a vzápětí ho s nimi vyměnili za pivota Vlada Divace.

Bryant se tak dostal rovnou do špičkového klubu Lakers, což se většinou superhvězdných nováčků kvůli systému draftu nepodaří. Jako osmnáctiletý přišel navíc do týmu, který během stejného léta získal megahvězdu v postavě Shaquilla O'Neala. Prostředí, v němž se mladík bez zkušeností snažil prosadit, bylo tedy úplně jiné než v případě Jordana a jeho týmu Chicago Bulls.

Vztah Kobeho a Shaqa byl nepochybně velmi komplikovaný a napsalo se o něm mnohé, ale s pomocí kouče Phila Jacksona nakonec společně dokázali získat pro Lakers tři tituly za sebou. Kobe byl nicméně v Shaqově stínu a bylo evidentní, že z něj potřebuje vystoupit. Majitel Lakers se rozhodl upřednostnit mladšího a pracovitějšího Kobeho, navzdory tehdejší kontroverzi kolem Bryantovy osoby a jeho až příliš individuálnímu stylu hry. Shaq v roce 2004 z L.A. odešel.

Bylo to určitě zlomové a kritické období Bryantova života a jeho kariéry. V dalších sezonách se Lakers nedařilo a ukázalo se, že tenkrát zhruba 25letý Kobe není ještě zralý na to, aby bez Shaqa (a kouče Jacksona) sám udržel Lakers ve špičce ligy. Navíc na něm v onom období ležela tíha mnohaměsíčního martýria spojeného s obviněním ze znásilnění, jehož se měl v roce 2003 dopustit na hotelovém pokoji v Coloradu vůči tamní 19leté zaměstnankyni.

Právě z tohoto období ale Bryant vyšel díky vůli, soustředěnosti a odhodlání jako vítěz. Tady se zřejmě definitivně zrodila ona „mamba mentality“, která je inspirací pro miliony sportovců i ne-

MŮJ POHLED NA KB

JAKUB KUDLÁČEK

ředitel mezinárodního skautingu Charlotte Hornets v NBA

Superhrdinův dres mám i já

„Poté, co byl draftován v pouhých 17 letech, byl Kobe tvář naší ligy dlouhých 20 let. Myslím, že nemohlo být příhodnější, že převzal pomyslné žezlo od Michaela Jordana, který se v té době pomalu blížil ke konci kariéry. Byl to právě Jordan, kdo inspiroval Kobeho – jak stylem hry, tak i drajvem hraničícím až s posedlostí. Kobe byl tou největší hvězdou a táhnul celou ligu a svůj tým, který byl v tzv. big market – tedy Los Angeles Lakers, výsledky, výkony, ale i marketingově, když vyprodával Staples Center rok co rok – lidé z celého světa létali do Los Angeles, jen aby mohli Kobeho vidět naživo, alespoň na jeden zápas.“

Měl neuvěřitelný talent a perfektní kombinaci výšky na svou pozici, atletismu a technických dovedností. Jeho střela z odsokku, tzv. fadeaway, se zařadila do historie všech ‚signature moves‘ jako jedna z nejméně ubránitelných akcí vůbec. Stejně jako u Jordana to, co dělalo Kobeho nejlepším hráčem planety, bylo jeho odhodlání, mentální odolnost, soutěživost a nevídaná pracovní morálka. Nikdy nezapomenu na to, když si během zápasu přetrhl Achillovu šlachu, zvedl se a dokulhal na čáru trestného hodu, odkud ještě proměnil dvě střely. I to je jeden z důvodů, proč když jsem se dozvěděl o té strašlivé nehodě, moje první myšlenka byla – Kobe? Tomu nevěřím, to se nikdy nemohlo stát, vždyť je to superhrdina.

Ohromně mě mrzí, že ho už nevidíme dál měnit sportovní svět, protože jeho post-kariéerní aktivita jako ambasadora mezinárodního basketbalu a ženského sportu byla velmi úspěšná. Věřte mi, když vám řeknu, že při cestách po basketbalových hřištích světa vidím jeho stále žijící odkaz. Tisíce malých kluků převlékajících se do toho superhrdinského úboru – ne, není to červený plášť – je to žluto-fialový dres, ať už s číslem 8, nebo 24. Já ho mám také.“

33 643

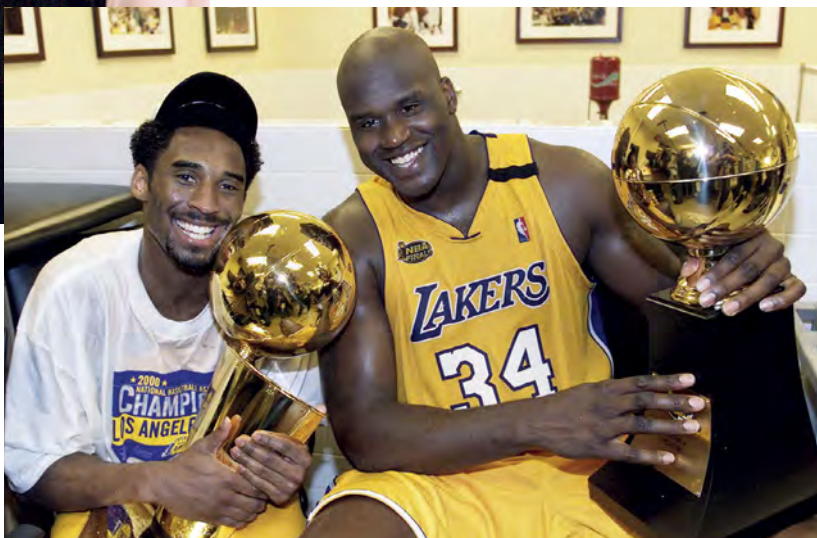
S tolika body je Kobe Bryant čtvrtý v historickém žebříčku střelců NBA. Před ním jsou jen Kareem Abdul-Jabbar, Karl Malone a LeBron James.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Zásadní muži Bryantovy kariéry. Vzor Michael Jordan, kouč Phil Jackson a rival Shaquille O'Neal. Mezi Kobem a obrem Shaqem bylo silné pnutí, ale společně oslavili 3 tituly v řadě.

sportovců po celém světě. Bryant si dal přezdívku Černá mamba sám (prý podle filmu Quentina Tarantina Kill Bill, v níž had mamba reprezentuje smrtelně nebezpečné zabijáky), ale široká veřejnost i celá NBA ji přijaly.

Mamba mentality, kterou popsal ve své knize z roku 2018, nebyla pro Bryanta jen o basketbale. „Je to o tom soustředit se na proces a věřit v tvrdou práci, když na tom záleží nejvíc,“ prohlásil. „Je to ultimátní mantra pro soutěživého ducha. Je to nastavení mysli. Tvrdá práce převáží talent – vždycky. Mamba mentality je o trénincích ve čtyři hodiny ráno, o tom dělat víc než ten vedle vás a pak věřit v práci, kterou jste odvedli, když přijde čas odvést výkon. Bez studia, přípravy a tréninku necháváte výsledek na osudu. A já na osud nespolehám.“

Mentalita mamby se nakonec stala fenoménem, a obzvláště po Bryantově tragické smrti. Inspiruje basketbalisty, sportovce a lidi po celém světě. Lakers, letošní šampioni NBA, ji na své cestě za titulem skloňovali na každém kroku.

DLOUHOVĚKOST

Kobeho odkaz je z velké části také v tom, jak dlouho dokázal být velkým hráčem. V NBA existuje mnoho stupňů respektu. A být dominantní 20 let? To je ultimátní respekt. I proto Bryant končil kariéru jako skutečná legenda a jeden z nejlepších hráčů historie, i když měl během ní (a určitě zaslouženě) také mnoho kritiků a pochybovačů.

NBA je jedinečná v tom, jak dokáže hráče přečíst, ale existuje vybraná skupinka velikánů hry, u kterých to prostě nefunguje. Kobeho Bryanta nikdo nedokázal doopravdy zastavit – jediný, kdo to nakonec dokázal, byl ubíhající čas.

Nezastavila ho ani zranění. V NBA se stalo folklórem, jak ohromný počet zranění dokázal v kariéře překonat a s čím byl schopen hrát – a stále na vysoké úrovni. Hrál s infuzemi před, během i po zápase. Hrál se zlomenou rukou, podvrtnutým kotníkem, natrženým úponem v rameni, zlomeným zubem, rozseknutým rtem i s nateklým kolenem o velikosti házenkářského míče. Přišlo i těžké zranění achi- →

INZERCE

**OLYMPIJSKÁ
KOLEKCE 2020**
koupíte v prodejnách

ALPINE PRO a na **MALL.CZ**

lovky, které utrpěl v roce 2013, kdy mu bylo už 34 let. Zřejmě je jediným hráčem v historii, který s přetrženou achilovkou ještě odstřílel dva trestné hody a teprve pak se svěřil do péče lékařů.

I po takovém úrazu se ještě dokázal vrátit, avšak v dalších sezonách ho zdravotní trable přemohly. Tělo řeklo dost a v 38 letech se rozhodl, že dál už to nejde. Přesto nastřílel v rozlučkovém zápase senzačních 60 bodů. Pravda, sportřeboval na to 50 střel, ale jeho tým vyhrál... Zřejmě by nebylo úplně rozumné někomu doporučovat, aby si z toho bral příklad. Ovšem překonávání všech těch zranění jen dokazuje nezměrnou vůli, díky níž Bryant byl a je inspirací dalším basketbalistům a sportovcům obecně.

SPOLUHRÁČI A KOUČ

Jaké to bylo hrát s jedním z největších a nejsoutěživějších hráčů historie v jednom týmu? Záleží na tom, koho se zeptáte. Je logické, že se Bryant jako hráč a člověk vyvíjel a že také záleželo na tom, ve které fázi jeho kariéry jste ho potkali.

Pokud jde o negativa, je velice dobře zdokumentován dlouholetý divoký vztah s Shaqem, který se velmi zjednodušeně točil především kolem toho, že se Kobemu nelíbilo být ve stínu sice mimořádně talentované, ale z jeho pohledu ne až tak pracovité a soustředěné pivotmanuské hvězdy. Shaq zase považoval Bryanta za příliš velkého individualistu, jenž hraje na sebe a volí střely, které by volit neměl. A je také pravda, že onen konflikt byl výrazně příživován a přeháněn médii prahnoucími po senzaci.

Zaujala třeba přestřelka mezi Bryantem a rozehrávačem Smushem Parkerem, který hrál za Lakers v „mizerných“ letech 2005-07, kdy tým bojoval o novou identitu. Parker se o několik let později pustil do kritiky Kobeho, který podle něj mohl tenkrát udělat pro tým více – ke spoluhráčům byl podle něj odtažitý a chladný, hrál sobecky a nedodržoval systém založený na takzvané „triangle offense“ Phila Jacksona.

Velkou pozornost samozřejmě vzbudilo také, když kouč Jackson ve své knize Poslední sezona: Tým, hledající svou duši (o sezoně Lakers 2003-04) nazval Bryanta nekoučovatelným a dokonce údajně ponoukal Lakers, aby ho vyměnili, což se hvězdy hodně dotklo. Jackson se o rok později do týmu vrátil, s Kobem našli společnou řeč a získali další dva ti-

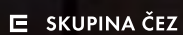
Při nehodě vrtulníku nedaleko Los Angeles zemřelo devět lidí včetně 41letého Bryanta a jeho 13leté dcery Gianni. Byli právě na cestě na mládežnický basketbalový turnaj v Thousands Oaks, v tréninkovém centru Mamba Sports Academy.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

HLAVNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

GENERÁLNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

tuly, které Kobeho definitivně zařadily mezi legendy – mimo jiné proto, že je získal bez O'Neala, což pro něj bylo i osobně velmi důležité.

Jackson později v knize své tvrzení poopravil v trochu jiné vyznění – prohlásil, že neměl na mysli, že by Bryant byl nekoučovatelný, ale že ho jen prostě v té době už nedokázal dál koučovat. „Ano, často jsme se neshodli. Chtěl víc svobody a já jsem chtěl, aby byl disciplinovanější. To je normální třecí plocha mezi hráči a trenéry na všech úrovních. Když jsem se do Lakers vrátil, vyříkali jsme si to. Dal jsem mu větší volnost hrát svou hru, pokud zůstane v kontextu triangle-offense. A získali jsme další dva tituly. Já jsem v každém případě Kobeho vždy viděl jako velkého hráče, velmi inteligentního a pozoruhodného člověka.“

Určitě je fér zmínit, že koučovat Bryant nebylo určitě jednoduché pro kohokoli, ani pro Phila Jacksona. Na druhou stranu Bryant se i v tomto směru během dlouhé kariéry vyvíjel. V roce 2012 dokonce prohlásil Larry Bird, legenda Boston Celtics, v rozhovoru s Billem Simonsem, že ze všech hráčů, kteří tenkrát v NBA byli, by nejvíc chtěl hrát právě s Kobem. Ta odpověď vlastně není až tak překvapivá, pokud se vezme v úvahu Birdův výklad toho, co Bryant přinášel takzvaně na stůl: tvrdou práci při pilování svých dovedností, obrovskou touhu vyhrávat a houževnatost. Nicméně i Bird

dodal, že sdílet palubovku s Kobem by možná nebyla taková zábava, jako kdyby spojil síly s někým, jako je, řekněme, LeBron James.

Pro spoluhráče nebylo snadné získat si Kobeho důvěru, protože měli po boku někoho s fenomenálním talentem, neúnavnou pracovní morálkou a vrcholnou sebedůvěrou. Někoho, kdo přirozeně věří, že je v nejlepším zájmu jeho týmu, aby měl míč ve svých rukou. Se stejným problémem se potýkal i Michael Jordan a další mimořádní hráči v mnoha týmových sportech.

Jeden z jeho bývalých spoluhráčů Antawn Jamison ale prohlašuje: „Hrát s ním bylo skvělé. Je přece úžasné, když někdo od svých spoluhráčů tolik očekává. Tlačí je kupředu. Když jsme po zápasech cestovali, všichni si otevřeli svoje notebooky a iPady a dívali se na filmy nebo poslouchali hudbu, zatímco on se díval na video ze zápasu a snažil se rozlousknout některé situace. Třeba jsem se díval na film, Kobe mi najednou poklepal na rameno a povídá: ‚Podívej na tuhle akci, tohle musíme dělat, tohle musíme vyřešit.‘ Bryant se mimochodem učil různé cizí jazyky, aby byl na hřišti schopen rozumět soupeřům a případně použít nějaký trash-talking.“

Pokud jde o jeho sobeckost na hřišti, Jamison ji viděl trochu jinak. Kobe mu řekl například toto: „Vy, jako moji spoluhráči, na mě klidně křičte. Dejte mi vědět, že jste volní, protože já jsem prostě

V posledním utkání kariéry v NBA nastřílel Bryant 60 bodů proti Utahu. Nejen fanoušci Lakers byli u vytržení.

JIŘÍ ZÍDEK

první Čech v NBA, draftován v roce 1995, vítěz NCAA 1995 a Euroligy 1999

Kdyby zvolnil, nebyl by to Kobe

„Moje zkušenost, resp. kontakt s Kobem Bryantem, byla limitovaná, tudíž mohu nabídnout pouze náhled na jeho osobu formovanou informacemi od jiných, tedy ne úplně autentický. Faktem je, že Kobeho draftovali Charlotte Hornets v létě roku 1996, kde jsem toho času působil. Nestali se z nás spoluhráči, protože, jak známo, Kobe ihned putoval k Lakers a Vlade Divac k nám.“

Jelikož prvním agentem Kobeho byl Arn Tellem z L.A., který se pohyboval i kolem UCLA, kde jsem hrál, z první ruky jsem slyšel historku, jak si Kobe před svou první sezonou zlomil ruku při hře 1 na 1 proti svému bratranci v rámci odpoledního BBQ právě v domě Arna Tellema. Ze hry ‚než bude hotové jídlo‘ se v mžiku strhla bitva jako ve finále NBA. To byla první zmínka a indikace o Kobeho nezdolné chuti a odhodlání pokaždé vyhrát, za každou cenu, proti komukoliv.

Progres Kobeho v NBA, jeho roli v přestavbě Lakers a návrat klubu do špičky NBA jsem sledoval z klipů, statistik

a článků. Není asi nutné je rekapitulovat - jeho řeč těla, leadership, popisované tréninkové, ale i životní návyky, nezpochybnitelná atletičnost multiplikovaná tvrdou prací, jeho vztah k Michaelu Jordanovi a mnoho dalších, dnes již legendárních přístupů a postupů dělají pro mě z Kobeho člověka, který se s klidem mohl večer podívat do zrcadla a říct si sám sobě: Dnes jsem udělal maximum. Z mého pohledu jsem však nejvíc cenil, jak Kobe zvládl přechod do civilního života po 20 letech v dresu Lakers. Stále dokázal zásobit média a své fanoušky nesčíslnými aktivitami, povětšinou úspěšnými.

LA je skvělé, ale i složité místo pro život člověka, který měl tolik aktivit na tolika místech, jako byl Kobe Bryant. Ve městě, kde dopravní zácpy nikdy nekončí, je možnost přesunů vzduchem těžko odložitelný zvyk. Můžeme pouze polemizovat, jak daleko mohl Kobe ve svém životě dokráčet, kdyby trochu zvolnil. To by pak ale nebyl Kobe, kterého jsme znali a kterého jsem se ve zcela zkrácené podobě pokusil popsat.“

MŮJ POHLED NA KB

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

naprogramovaný. Nevidím nic jiného než koš. Ty můžeš být volný, na mně můžou viset tři obránci, ale já vidím jedinou věc, a to je koš. Takže mi musíš říct: ‚Hele, byl jsem volný.‘ Nebo na mě zakřičíš uprostřed hry. Mě to vůbec neovlivní a budu to respektovat.“

PODPORA ŽENSKÉHO BASKETBALU

Mamba mentality je víc než jen mantra pronášená ctizádostivými sportovci. Pro Bryanta byla také hnací silou k úsilí inspirovat a vychovávat další hráče, a především hráčky v rámci ženského basketbalu. Mezi oběťmi leteckého neštěstí byla i Bryantova třináctiletá dcera Gianna a oba byli právě na cestě na mládežnický basketbalový turnaj v Thousands Oaks, v tréninkovém centru Bryantovy Mamba Sports Academy.

Bryant měl s manželkou Vanessou čtyři dcery a se smíchem odrážel dotazy a narážky novinářů a fanoušků, že by měl mít syna, aby mohl pokračovat v jeho basketbalovém odkazu. Basketbalově mimořádně nadaná dcera prý jednou prohlásila: „Basketbalový odkaz? Neboj, tohle mám zmáknuté.“ A Bryant ji v její kariéře ohromně podporoval. Stal se i koučem jejího středoškolského týmu. V roce 2018 oznámil partnerství se zmíněným tréninkovým centrem Thousand Oaks v Kalifornii a přejmenoval ho na Mamba Sports Academy. Akademie byla otevřena v roce 2019.

„Je to přirozené rozšíření mé oddanosti vychovávat a povzbuzovat další generaci dětí prostřednictvím sportu,“ prohlásil prostřednictvím tiskové zprávy a nebyla to jen oficiální fráze. V září 2019 odstartoval tzv. Mamba Cup a zda-

MŮJ POHLED NA KB

JIŘÍ WELSCH

druhý Čech v NBA,
draftován v roce
2002

Můj první NBA soupeř

„Přiznám se, nebyl jsem velkým fanouškem Kobeho Bryanta. Vnímal jsem ho jako sobeckého hráče a nikdy mě nenapadlo, že bych s ním chtěl hrát v jednom týmu. Jeho sebevědomí mi přišlo jako převlečená arogance. Zároveň ale musím říct, že navzdory svým osobním pocitům jsem ho obdivoval - jeho pracovní morálka, posedlost vítězit a vůle být stále lepší byly obrovsky inspirativní.“

Inspirativní byla i jeho schopnost ‚povstat z popela‘. V roce 2004 byl obviněn ze znásilnění. Po boku své ženy veřejně vystoupil a před celou Amerikou se přiznal k manželské nevěře. Celá věc skončila mimosoudním vyrovnáním a Kobe Bryant byl na dně. Z toho dna dokázal povstat a ta samá Amerika, která ho tehdy zatracovala, ho letos v lednu oplakávala jako svého hrdinu. I to svědčí o jeho obrovské vnitřní síle a charismatu.“

Mám na Kobeho Bryanta výjimečnou vzpomínku - fotografii z mého prvního zápasu v NBA dresu vůbec. Přípravné utkání Golden State Warriors proti Los Angeles Lakers. Překonal jsem svého obránce a najížděl do koše. Otevřená cesta vybízela ke smeči. Srovnal jsem si kroky a na jednou se přede mnou objevil Kobe. Už bylo pozdě měnit plány, a tak jsem zavřel oči a šel do toho. Smečič to neskončilo, ale blokem (naštěstí) taky ne - rozhodčí to posoudil jako foul. Kobe se rozčiloval, já se jen tiše usmíval. Dal jsem dvě šestky a spokojený běžel do obrany.“

INZERCE

Pomáhej pohybem s aplikací
EPF od Nadace ČEZ

www.pomahejpohybem.cz

SKUPINA ČEZ

PARTNER ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2001 - 2020

MŮJ POHLED NA KB

MARKO YRJÖVUORI

kondiční trenér, bývalý trener v LA Kings a LA Lakers, kde spolupracoval s Kobem

Patří do Síně slávy tatínků

„Můj Kobe. Kobeho jsem poprvé potkal v roce 2004, když jsem se připojil k týmu Lakers během jejich tréninkového kempu. Hned na prvním tréninku mi dal přezdívku Fin, a ta mi v NBA zůstala.“

Za ta léta spolupráce s Lakers jsem poznal Kobeho ve dvou rovinách. V první jako jednoho z nejpracovitějších a nejsebevědomějších sportovců, kteří kdy basketbal hráli. Nikdy nevstupoval na palubovku, aby prohrál. Ať už to bylo během finále NBA ve Staples Center, nebo jen při hře na konci tréninku. Prohru vlastně nenáviděl víc než cokoli jiného. Myslím: opravdu nenáviděl.

Rozhodně byl jedním z nejlepších.

Kobeho jsem však poznal i z druhé strany. Kobeho, kterého jste neviděli na ESPN. Kobe táta. Způsob, jakým se choval ke svým dcerám nebo k mým dcerám, byl úžasný. Byl jedním z nejvíce milujících otců. Vždycky si našel čas, aby moje dcery objal nebo se na ně usmál a zamával jim. To mé dcery pokaždé opravdu potěšilo.

Pro většinu lidí bude navždy jedním z nejlepších basketbalistů v historii této hry, ale v mém srdci to bude vždy ten chlap, jenž patří do Síně slávy tatínků.

Opustil nás příliš brzy a velmi mi chybí.“

leka ho jen nezaštiťoval svým jménem. Byl tam a inspiroval nejen dceru, ale mnoho dalších mladých basketbalistek.

Jeho podpora ženského basketbalu se rozšířila i na univerzitní stupeň. Stal se blízkým přítelem hvězdy Oregonské univerzity Sabriny Ionescuové a spolu s Giannou pravidelně navštěvoval její zápasy. Analýze její hry věnoval dokonce i jednu epizodu ve svém pořadu na ESPN+.

Bryant podporoval také WNBA, pravidelně chodil na zápasy a na WNBA All-Star Games, a to nejen proto, že jeho bývalý spoluhráč a blízký přítel Derek Fisher se stal hlavním koučem týmu Los Angeles Sparks. „Kobe o rovnosti a příležitostech pro mladé dívky jen nemluvil,“ prohlásil Fisher. „On tím žil. Bylo to velmi podobné tomu, co dělal na hřišti. On nemluvil o tom, jak se stát velkým hráčem. Pracoval na tom každý den.“

Chiney Ogwumikeová, jedna z hvězd Sparks, o inspiraci dodává: „Náš kouč Derek Fisher nám neustále vypráví příběhy o tom, jak být šampionem každý den. Příběhy založené na tom, jak soupeřil s Kobem na každém tréninku. Když jsem byla na reprezentačním soustředění, Kobe tam přijel a strávil s námi více než půl hodinu. Mluvil o tom, jak rozumět kouči Fisherovi a jak soupeřit na nejvyšší úrovni, a nám to jako hráčkám ohromně pomohlo. Neustále basketbalu vracel něco zpět.“

Ať se tehdy před 17 lety na hotelovém pokoji v Coloradu odehrálo cokoli,

Bryant nikdy neuznal svou vinu (i když se dotyčné omluvil a zřejmě i v mimosoudním vyrovnání zaplatil velkou sumu), a to mu spousta lidí nedokáže odpustit, protože jsou přesvědčeni, že vinen byl a že překročil hranici, která překročena být nesmí. Faktem je, že od té doby byla jeho pověst zcela bez poskvrny a vychovával dcery s velkou láskou. Podporou ženskému basketbalu a sportu obecně ohromně pomohl. Jestli tím dokázal napravit to, co se tehdy stalo, to už si zřejmě musí každý srovnat v hlavě sám.

Kobeho odkaz má jednoznačně velký přesah, daleko za hranice basket-

balu. Jeho mentalita mamby mnoho lidí inspiroje, mnoho se s ní naopak ztotožnit nedokáže, ale chladného nechá málokoho. Bryant byl nepochybně komplikovanou osobností. Pro někoho je možná i teď stále sobeckým individualistou, který minul nejvíc střel ze všech hráčů historie NBA. Není a le pochyb, že byl a zůstane jedním z největších basketbalistů historie a že jeho vůle, soutěživost, soustředěnost a odhodlání jsou a nadále budou inspirací pro další generace sportovců a lidí všeobecně.

Zcela zaslouženě. □

Myslete na RADOST.

www.uniqa.cz

Myslete

DAVID KREJČÍ,
ÚTOČNÍK BOSTON BRUINS

Před zápasem mě

Jeho šikovnost, umění perfektně číst hru a měnit rytmus hry znám především z období, kdy byl jedním z lídrů bronzového týmu na MS 2012 v Helsinkách a pak i na ZOH v Soči. Jako GM na obou akcích jsem Davida Krejčího mohl poznat i mimo led jako pravého hokejového gentlemana a profesionála. V poslední době mi navíc několikrát prokázal vstřícnost a díky tomu vzniklo i dnešní Okénko. Druhou část telefonátu do Bostonu si můžete přečíst přiště.

TEXT: SLAVOMÍR LENER

Davide, vrátíme se zpět o desítky let. Všude říkám, podporující důležitost hokejového podhoubí a malých hokejových měst, že kdyby nebylo Šternberku, nemáme Davida Krejčího. Býval jsi odmalička tvořivým centrem? „Začínal jsem v žácích na křídle, od dorostu v Olomouci už jsem hrál centra. K zápasu jsme jeli s tím dát co nejvíc branek, útočníci hráli dopředu, skórovali, jeden byl bránící levé křídlo, to já nebyl. Two-way centra ze mě udělali až prvním rokem v Kanadě v juniorce. Tam jsem zjistil, kde mám chyby, začal na sobě ještě víc pracovat.“
Chtěl jsi někdy s hokejem přestat? „To ne, ale měl jsem dilema, jestli přejít ze žáků ze Šternberka do Olomouce

na fotbalovou, nebo hokejovou školu. Pro hokej rozhodlo to, že jsme celá hokejová rodina - táta trenér, o rok starší brácha taky hokejista, brankář. On nehrál fotbal, tak šel na hokejovou školu. To rozhodlo a šel jsem za ním. S fotbalem jsem neskončil, pokračoval jsem však už jen o víkendech. Na dva sporty už nezbyl tréninkový čas.“

Co pro tebe znamená disciplína? „Pro mě bylo hodně důležité, že byla velmi náročná letní příprava, když jsem přišel do třineckého dorostu. Jako příchozí z 9. třídy jsem se nestačil divit, to mi otevřelo oči. Byl jsem mladý, hrál jsem proti hráčům o 1-2 roky starším. Moje výhoda oproti ostatním byla, že jsem makal, ať se trenér dívá, nebo ne. Ihned o prázdninách jsem na sobě dělal, i když jsem nemusel. Tady se tomu říká ‚dobrý hráč dělá věci navíc za zavřenejma dveřma‘. Naučil jsem se ještě po tréninku sám si přidávat a k tomu o víkendů, když jsem přijel domů. Cílem bylo dostat se do dorostu Třince. Nemohu říci, že by mě to bavilo. Dělal jsem to, protože mě baví hokej a chtěl jsem být v týmu.“
V čem ses změnil během kariéry v NHL? „Samozřejmě zmíním angličtinu, v té jsem výborný. A taky že se dívám na svět a jeho kulturu i politiku z trochu jiného pohledu než z Česka. Jak jsem starší, zajímá mě to trošičku víc. Nejvíce jsem za těch 14-15 let změnil stravu. Nejlepší jím v přípravě - v létě se nevypotím tolik kalorií jako na ledě a hlavně v zápase, tak

nerozhodí nic

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

se na jídlo musí dát pozor. Málo těstovin, žádný chléb ani sýr. Ovšem neřídím se tím, co nesmím, ale co bych měl, co je dobré pro mě, pro hokej a zároveň pro mé zdraví do budoucna. Abych v 50, 60, 70 letech mohl hrát tenis, golf, abych se mohl výborně pohybovat. Moje žena se zdravé kuchyni věnuje, výborně to zná. Takže těstoviny děláme třeba z cukety, z dýně. K tomu zdravé omáčky, kuře, steak, ryby. Rád mám lososa. Ale není ryba jako ryba. Důležité je dobře vybrat. Odkud ryba je, aby nebyla z farmy, ale z čisté vody, aby byla zdravě připravená a dobře nasekaná, nepřesolená. Nejsem však stoprocentně striktní. Jednou týdně si dám třeba chleba se sýrem a šunkou, protože na to mám chuť. Trochu se tím

„NEŘÍDÍM SE TÍM, CO NESMÍM, ALE CO BYCH MĚL, CO JE DOBRÉ PRO MĚ, HOKEJ A MÉ ZDRAVÍ DO BUDOUCNA.“

přejím, protože už jsem zvyklý na jinou stravu, a zase mám na týden pokoj. Tady tomu říkají calorie confusion.“

Považuju tě za nejlepšího 2-way centra na světě, umíš tzv. dopředu i dozadu. Souhlasíš? A co tě zlobí?

„Já to vidím tak na druhou desítku. Ale dobře čtu hru, jsem produktivní, mám potřebné dovednosti a jako 2-way centr vyhrávám vhažování. Mám stabilně úspěšnost přes 50 %, což se cení hlavně v krajních pásmech. Společně s Bergeronem tvoříme silnou dvojici na vhažování v důležitých fázích zápasu, oba jsme praváci a já jsem jeho dobrý back-up.“

Bruslení. Skvěle měníš rytmus, máš správný timing, umíš s pukem zpomalit i zrychlit, zmrazit obranu.

„Myslím, že jsem výborný bruslař, ale přímočaře nejsem nejrychlejší. Vyznám se v bognách, obloucích, vyjetí z rohu. Téměř každý den je před naším tréninkem na ledě trenér bruslení a já tam jdu třeba jednou nebo dvakrát týdně, když není moc zápasů. Trenér bruslení se na mě vždycky podívá, dá mi pár tipů a já na nich pracuju. Ale není to tak jednoduché, že by to hned potom šlo. A nejsem sám, chodí tam i ostatní hráči.“

Nepřestávej pracovat na tom, v čem jsi nejlepší. Pamatuju si na Pavla Bureho na Floridě. Chtěl po mně, abych připravil co nejvíc různorodých střeleckých cvičení, v tréninku anebo potom. Byl nejlepší v NHL, dával 50-60 gólů, ale chtěl být ještě lepší.

„Přesně tak to mám i já. Hodně trénuju přešlapování, obloučky na malém prostoru, nic přímočarého od mantinelu k mantinelu. Pracuju na tom, abych se zlepšoval v tom, co mě dostalo do NHL a v čem jsem dobřej.“

Rozhodí tě něco před zápasem? Třeba problém v autě a podobně.

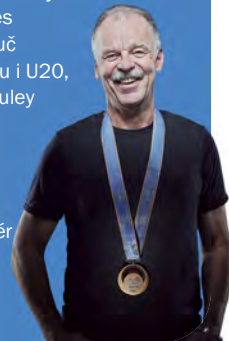
„Před zápasem mě nerozhodí vůbec nic. Jakmile přijdu 2 hodiny před utkáním do kabiny, převléknu se do bostonského trika, vstoupím do našeho světa, kde jsme jenom my, a jsem v pohodě. To je na týmovém sportu super. Je nás asi 25 kluků, kamarádi, srandičky, žádný telefon. Pak jen postupně soustředění se na meetingy a přípravu na zápas. Zapomeneme na celý svět okolo. Máme to, co milujeme, není tam nic než hokej.“

Psychika. „Psychologa máme, vidíme se s ním po jednom, dvou týdnech. Je dobrý, pomáhá to. Poradí třeba ohledně spánku, posílá nám meditace na telefony. To je mimo. Pokud už jsme na stadionu, řešíme sice věci, ale už ne to, co a jak uděláme na ledě jinak. Vše je dáno, je to zažitá, dané od trenérů. Jak budeme hrát, probíráme například společně v první přesilovkové formaci ve skupině s trenérem. Když pak na ledě něco s Pastou (Davidem Pastrňákem) vymyslíme, to už je hodně instinktivní. To nevědomí, instinkty převzou celou hru.“

Reframing, znovunastavení a srovnání se. „Náš psycholog tomu říká, zmáčkní svůj ‚reset button‘. Něco se ti nepovede, sedíš na střídačce, hned si najdi svůj reset button. Mohou to být tři slova, nadechnutí, objekty, které v této situaci použiješ. Třeba se koukneš na místo, kde každý zápas sedí stejný divák, nebo si řekneš stejné slovo a podobně. To se hodí nejenom na ledě, ale i v různých životních situacích, když to budeš potřebovat. Každý má svůj vlastní ‚reset button‘, nikomu to nedávej, nikomu to neříkej. To pomáhá a stabilizuje.“

SLAVOMÍR LENER

- po boku Ivana Hlinky trenér hokejových olympijských vítězů v Naganu 1998
- v NHL působil šest sezon jako asistent Calgary Flames a Florida Panthers, kouč reprezentačního A-týmu i U20, Sparty, Düsseldorfu, Luley a Linköpingu, kde odkoučoval přes 1000 utkání (2x zlato a 4x bronz)
- působil jako šéftrenér svazu a manažer reprezentace (1x stříbro, 2x bronz)

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

Jaká DATA jsou pro vás

z utkání / závodu

JAN MAŠTÁLKA

Big Data analytik

„Z mého pohledu, jakožto osoby, co pracuje s daty, tabulkami a grafy na denní bázi, je to především jejich exaktnost a konzistence. Tzn. je pro mě důležité, aby data byla kompletní, přesná, měřitelná, zpětně dokazatelná a opakovaně použitelná. Zejména to platí v současnosti, kdy objem dat ke zpracování roste každým dnem. Může to znít jako fádňní odpověď, ale jediné tak je možné využít v praxi datové analýzy jakožto spolehlivého nástroje pro trenéry, hráče, manažery, doktory a další členy realizačního týmu. V opačném případě jsou statistické reporty spíš ke škodě než k užítku. Jistě se většine z vás vybaví poloprázdný technický zápis z venkovního utkání, který skončil po jeho předání ihned v koši. Velice zajímavá jsou pro mě také data nová, neobjevená, případně nepoužívaná v praxi. Zařazení nového statistického ukazatele do technického zápisu utkání zpravidla přináší novou úroveň poznání a pochopení jak individuálního, tak týmového výkonu. Velkou budoucnost v tomto směru věštím AI video analýze, kdy jsou data ze zápasu zaznamenávána robotem, nikoli člověkem. Máme se určitě na co těšit.“

PETR MALINA

florbal, trenér a datový analytik

„Jako analytik hledám ve florbalu prvky ve hře, kterých v utkání není mnoho, ale stojí za vysokým počtem vstřelených gólů (tzv. Paretův princip). Identifikovali jsme zatím tři hlavní prvky: přečíslení, volné cesty a křížné přihrávky. Jedná se o akce, které se mohou ve hře objevit společně, nebo vzájemně na sebe navazují (pak se šance na gól násobí). Volná cesta je šance, kdy je střelec v předbrankovém prostoru a před sebou nemá blokujícího soupeře, tedy přesněji definovaná šance. Křížné přihrávky protínají osu hřiště a soupeřovu formaci. Úspěšné týmy a hráči vědí, jak v zápase manipulovat čas a prostor, a všechny zmíněné prvky s tímto souvisí. Při přečísleních, volných cestách i křížných přihrávkách dochází k využívání nabídnutého prostoru, velmi často (cca v 80 % případů) s dopomocí chyby bránícího celku.“

nejdůležitější?

JAROSLAV KORČÁK

softbal, hlavní trenér reprezentace mužů

„Vycházím ze statistik. V útoku mě zajímá, jak často obsazujeme první metu, jaké procento máme vícemetových odpalů. Vedeme si vlastní statistiku na to, jak disciplinovaní jsme jako pálkaři - zda šviháme/necháváme špatné nadhozy. U nadhazovačů mě zajímají hlavně tři věci: obecně kolik házíme met zdarma, zda se dostáváme nad stav (více striků než ballů), zda se dvěma striky pálkaře takzvaně zakončujeme (pálkař je out). Od příštího roku plánujeme naši práci se zápasovými daty prohloubit.“

TORSTEN LOIBL

Japonská basketbalová asociace, ředitel a hlavní trenér 3x3, ředitel vzdělávání

„Analýza herních dat je zásadní pro rozvoj výkonu týmu. Mnoho trenérů tráví spoustu času kontrolou statistik z utkání. Je působivé, co někteří kolegové dokážou ze statistik vyčíst. Existuje však mnoho důležitých, z mého pohledu mnohdy ještě důležitějších údajů, které ze statistických zápisů nevyčtete. K získání těchto dat je nutná videoanalýza. Ta ale vyžaduje mnohem více času. Osobně vždy kontroluji následující klíčové body: kolikrát jsme byli poraženi v situaci 1 na 1. Rozhodovací procesy – zda jsme využili všechny příležitosti přerušit nastavený koncept a přehrát obranu, nebo jsme naopak ‚uvízli‘ v konceptu příliš dlouho. Postavení celé pětky hráčů v obranné fázi a rozestavení v útoku (spacing) – často základní parametry vedoucí k chybování obránců nebo ztrátám míče. Problémy s komunikací hráčů na hřišti. Úroveň úsilí při hře v obraně - řeč těla, emoce, bojovný duch – máme problém s přístupem? Revize strategie – správné vs. špatně nahlášené útočné kombinace. Získání výše uvedených informací má poté přímý vliv na navrhování tréninkových programů a obsahu tréninků pro dny po utkání.“

VERNER LIČKA,

fotbal, analytik reprezentace a lektor

„Využívání analytických dat a informací rozhodně není pouhým módním trendem, jak zapůsobit na své prostředí, ale naprostou

nutností v každodenní náplni pracovních povinností manažerů, trenérů, vytvářející neustálou zpětnou vazbu jednak směrem k plánování tréninkových procesů a jednak ke kontrole již realizovaných záměrů. V čem spočívá význam analytických dat a která nejvíc využívám v každodenní praxi?

1. Výstupní pozápasové informace, a to hned ve třech základních složkách: parametry fyzických zápasových nároků – například objem naběhaných metrů, objem a metráž naběhané v HIR, ve sprintech a případně maximálně vyvinutá rychlost hráče, četnost akcelerací a decelerací, úspěšnost v osobních soubojích v různých prostorech a v neposlední řadě přehled tepových frekvencí v průběhu utkání. Vše na typologii hráčů na jednotlivých pozicích. Parametry technických dovedností – například úspěšnost řešení herních situací, počet, prostor a efektivnost přihrávek, zakončení atd. s detailním rozbohem nároků na hráče konkrétních pozic. Parametry taktických výkonů – prostory aktivit hry hráčů s míčem a bez míče vzhledem k výchozí organizaci hry týmu, těžišti hry a rozestavení soupeře. Mapy činnosti týmu v obranné a útočné fázi, mapy aktivit hráčů na jednotlivých pozicích.

2. Výstupní informace z tréninkových jednotek, které pokládám za kontrolu své práce, kvalitu realizace plánování, stanovených cílů korespondujících s objektivními ukazateli zápasových dat. Tady se jedná nejvíc o kondiční parametry ve výše zmiňovaných objemech, o intenzitu jednotlivých cvičení a celé tréninkové jednotky.

3. Každodenní informace o stavu hráče a jeho reakcích na fyzické a mentální zatížení předcházejícího dne/dní jsou velmi zásadní k aktualizaci jeho tréninkových programů. Z mnoha známých metod zjišťování stavu hráčů mám zkušenosti s odběry krve a hlavně používání mySASY. Tyto každodenně aktualizované informace o stavu jednotlivců pomáhají efektivně určovat intenzitu tréninku v daném dni, eliminují zásadní pochybení v plánování a zcela zásadním způsobem předcházejí možným zraněním.“

JOHANNES RIEGGER a MARIO VOSSEN

fotbal, datový analytik a šéfkordinátor scoutingu Borussia Mönchengladbach

„Je velmi těžké odpovědět na tuto otázku obecně a v několika větech. Podle nás nejdůležitější údaje neexistují. Vždy záleží na nás, lidech, sportovním úseku, abychom se rozhodli, která data jsou pro nás

nejúžitečnější. Pokud budeme mluvit o analytických datech z utkání, jsou důležité a velmi užitečné téměř všechny ukazatele. Například data porovnávající naši hru s hrou soupeře nebo údaje o fyzickém stavu hráčů během utkání, včetně naběhaných metrů a intenzity pohybu. Všechno je ale o úrovni detailů a perspektivy, kterou se na utkání díváte. I proto - možná právě proto - je zásadní a mnohem komplikovanější pokládat správné otázky, ve smyslu, co za informace chcete získat? Když to víme, musíme se následně rozhodnout, zda k zodpovězení otázek použijeme nezpracovaná data, agregovaná či porovnávací data, nebo dokonce hlubší statistickou analýzu poskytující KPI. Pokud jde o kondiční úsek a lékařský tým, jsou z jejich pohledu zásadní data o fyzické zátěži pro tzv. workload management. Pro oddělení scoutingu a vyhledávání hráčů je to stejné jako pro analýzu utkání. Všechna data mohou být ta nejdůležitější. Záleží na tom, co chcete vidět a vědět. Dlouhý příběh popsany malým počtem slov, nejlepší odpověď, kterou můžeme dát, je: nejlepší data jsou snadno přístupná, s vysokou platností a spolehlivostí, vysokou frekvencí datových bodů a co největším počtem dimenzí a měřitelných bodů. Zbytek je na analytikovi a jeho kolezích.“

FOTO SPORT: MICHAL BERÁNEK

JOAN LEZAUD

hlavní trenér Squash club Strahov

„Velmi rád a hodně používám data. Nejzajímavější jsou pro mě údaje z utkání. Musím ale upřímně říci, že nejtěžším úkolem v současné přetechnizované době je se ubránit vlastnímu ‚předatování‘. Velmi snadno se vám pak může stát, že trénujete a soutěžíte proto, abyste měli lepší data, a ne

pro samou podstatu sportu, pro vyhrávání. Při porovnávání dat se zaměřuji na poměr mezi vítěznými údery a chybami a ve které části utkání k nim došlo. Sběr a analýza dat mi nejvíc pomáhá:

- a) při koučování potvrdit, zda je můj svěřenec příliš pasivní, nebo ne, jestli má dobrou obranu díky velkému počtu chyb soupeře, nebo rozpoznat, kde jsou slabé a silné stránky soupeře,
- b) vytvořit a komunikovat do 24 hodin po utkání nebo po turnaji objektivní zpětnou vazbu mému svěřenci. Můžeme hráči ukázat, co ze strategie fungovalo a co ne. Stejně tak můžeme porovnat data z utkání s osobními pocity hráče. Někdy je to velmi zajímavé. Hráči, kteří často a rádi hledají výmluvy, se díky číselným ukazatelům mohou dostat do situace, ze které nemají úniku,
- c) vytvořit kartu hráče s údaji, které můžeme využít v příštím turnaji při určování strategie hry proti soupeři, se kterým jsme se již potkali,
- d) ke sledování dlouhodobého rozvoje hráče, abychom snáze vnímali komplexní rozvoj.

Vnímám data jako podpůrný nástroj pro rozvoj hráčů a jejich výkonnosti (maximalizace jejich potenciálu). Zároveň se ale snažím příliš nespolehat pouze na data a ponechávám velký prostor osobnímu pocitu kouče.“

RONEN GINZBURG

basketbal, trenér reprezentace mužů, 2x Trenér roku v ČR

„Nejvíce pracuji s daty z utkání. Z nich jsou pro mě nejdůležitější odpovědi na tyto otázky:

Obrana - kolik bodů jsme obdrželi z rychlého protiútku soupeře nebo v přechodové fázi (do nepostavené obrany), kolik bodů jsme dostali

po útočné kombinaci pick and roll (clona pro hráče s míčem) a jak často jsme byli poraženi v situaci 1 na 1? Při pick and rollu počítám za chybu, nejen když soupeř úspěšně zakončí, ale také když je při střelbě úplně sám, nebráněn a střela je neúspěšná. Útok - kolik bodů jsme dali z rychlého protiútku a v přechodové fázi do nepostavené obrany? Za úspěch považuji (oceňuji 1 bodem), když jsme v těchto momentech hry faulováni a nedojde k přímému zakončení. Jaké máme procento doskočených míčů v útoku z počtu minutých střel a kolik bodů zaznamenáme ihned po útočném doskoku (tzv. druhá možnost)?

Sledujeme také tzv. morálně volní nasazení (willing action) a zda jsme schopni realizovat v utkání to, na čem jsme se domluvili v přípravě na zápas. Všechny tyto ukazatele sledujeme v každém utkání, bez výjimky. K tomu všichni trenéři z realizačního týmu zhlédnou minimálně jednou utkání ze záznamu a případně přidají další informace. Existují ale ještě utkání, před kterými víme, že soupeř má několik silných stránek, které když se nám nepodaří eliminovat, je velmi pravděpodobné, že neuspějeme. V tento moment se snažíme přijít se strategií vedoucí ke snížení efektivity a výtěžnosti hry soupeře v těchto segmentech - například při střelbě za 3 body. Následně kontrolujeme a vyhodnocujeme i tyto ukazatele, zda se nám to podařilo.“

ROMAN HAVRLANT

hlavní metodik svazu plaveckých sportů

„Plavání je exaktně měřitelný sport, takže je jasné, že nejdůležitějšími údaji pro každého trenéra jsou výsledné časy svěřenců a samozřejmě mezičasy na jednotlivých úsecích tratě. Trenéři si mezičasy dlouhodobě

vidují, takže mají vždy srovnání aktuálního výkonu vzhledem k nejlepšímu osobnímu výkonu daného závodníka. K přesnému měření již dlouhé roky slouží elektronické zařízení pro snímání doteků závodníků na odrazových stěnách. Na výsledkové tabuli vidí trenéři okamžitá přesná data. Tato zařízení přinášejí v podstatě nezpochybnitelné údaje. Pokud bych měl ale tuto problematiku malinko rozvést, stále většího významu nabývají pro trenéry i závodníky data získaná od speciálních analytických týmů, stále častěji a v hojnějším počtu vídaných na zahraničních i domácích soutěžích. Tyto týmy se díky speciální technice, nezávislé na oficiální časomíře, zaměřují na snímání pohybu plavců během celého závodu a dokážou přinést mimořádně zajímavé údaje získané analýzou vytyčených úseků tratě. Z empirických výsledků tohoto zkoumání v posledních letech jsme například zjistili, že naši špičkoví plavci neztrácejí při excelentním výkonu na konkurenci během samotného plavání, ale především v technických úsecích tratě, jako jsou výjezdy po startu nebo obrátkové úseky. Trenéři tak musí svou pozornost upírat významně tímto směrem, a to už od žákovských kategorií.“

LUBOMÍR ČUHEL

baseball, člen realizačního týmu mužské reprezentace, manažer A-týmu Tempo Praha

„Sledujeme toho opravdu hodně. Hlavně sbíráme data dvojího druhu: o našich hráčích a o soupeřích. Data o našich hráčích slouží jako kontrola jejich připravenosti, rychlé odhalení anomálie a podklad pro tvorbu tréninkového plánu. Data o soupeřích

slouží zejména k tomu, abychom následně během zápasu nebyli překvapeni a trenéři zvolili optimální strategii obrany i útoku. Celkově jsou pod největším drobnohledem naši nadhazovači. Zaznamenáváme rychlost, typ i lokaci každého nadhozu. Nadhazovači jsou při každém nástupu natočeni na video a je jim stopována i rychlost odhodu. Nadhazovačům soupeře zaznamenáváme rychlost nadhozů, klíčové jsou poznámky o arzenálu různých nadhozů daného nadhazovače a jejich sekvence. Velmi důležitý je i čas odhodu nadhozu, který nám dává informaci, zda mají naši běžci šanci krást druhou metu. O pálkařích a běžcích zaznamenáváme každý jejich zásah do hry. Jsme pak ze statistik schopni úspěšnost soupeřova či našeho pálkaře, umístění odpalu či zkrácenou hru. Naši pálkaři jsou nahráni vysokorychlostní kamerou zejména jako podklad pro videoanalýzu jejich neúspěchů a porovnání s úspěšnými odpaly. Aby nasbíraná data o soupeřích měla nějakou váhu, je potřeba soupeře systematicky skautovat, i když nehrají právě s námi. Nejdůležitější je mít co nejvíce informací o nadhazovači soupeře, zejména o druzích nadhozů a jejich sekvenci.“

V posledních letech už není výjimkou, že české národní týmy dávají prostor zahraničním trenérům. Velké eso se rozhodl před třemi lety angažovat florbal, na lavičku reprezentačního výběru mužů přivedl kouče aktuálních mistrů světa z Finska. Po domácím světovém šampionátu v roce 2018 vyhlíží čerstvý padesátník **PETRI KETTUNEN** další výzvu. Přesně za rok se uskuteční odložené MS v jeho rodné zemi.

TEXT: JIŘÍ NIKODÝM

Poznejte se na hřišti

Proč jsem se stal trenérem?

„Zpočátku jsem se stal trenérem trochu náhodně v sezoně 1990-91. Skutečné koučování u mě začalo s naší první juniorskou kategorií následující sezonu v roce 1991. V prvních trenérských krocích mi pomohlo i mé vlastní zázemí prostřednictvím koníčků, například fotbalu, basketbalu a orientačního běhu. Jedna volba vedla k další...“

Moje nejsilnější vlastnost?

„Můj profesionální přístup k trénování a pracovní morálka. Jsem dobrý v interakci s lidmi a mohu v týmu vytvořit dobrou atmosféru. Podstatu této hry zvané florbal znám opravdu do hloubky. A prostě a jednoduše miluji koučování.“

Co na mě mělo největší vliv?

„Největším vzorem a člověkem, který formoval mé myšlení, byl Telé Santana, trenér brazilského národního fotbalového týmu z roku 1982. Na tomto mistrovství světa vytvořil se svým týmem fotbalové umění. Ten styl hraní a vedení jsem si zamiloval. Jeho mottem bylo ‚Poznejte se na hřišti‘. Bohužel ofenzivní fotbal na zisk titulu mistrů světa tehdy nestačil, ale jeden mladý finský chlapec miloval způsob, jakým tuto hru hráli. Byli to umělci hřiště, a to samé chci vidět také od svých hráčů.“

Moje trenérská filozofie?

„Závazek, silná interakce, poctivost, síla přítomnosti a přímost k lidem. Hra je pro hráče a úkolem trenéra je

pomáhat hráčům realizovat jejich vlastní sny ve sportu. Věřím v tvrdou práci, spolupráci, důvěru ve spoluhráče a dialog mezi hráči a trenérem.“

Nejlepší rada, kterou jsem kdy dostal?

„Po ponižující prohře 5:11 ve finále mistrovství světa 2012 jsem dostal zpětnou vazbu od jednoho z mých hráčů. Řekl mi: ‚Koučujte a ved'te svým vlastním stylem a osobností. A my vás budeme plně podporovat a následovat.‘ Bud'te vždy sami sebou. Je to pro mě nejlepší rada.“

• • •

Moje nejtěžší rozhodnutí?

„Několika jsem musel během trenérské kariéry čelit. Jestli bych neměl zůstat ve funkci výkonného manažera sportu ve Finsku místo koučování české reprezentace, je jedním z nich. Měl jsem nominovat nejlepšího florbalistu všech dob Mikku Kohonena na mistrovství světa 2016, nebo neměl? Koho jsem měl vybrat jako hráče číslo 20 na domácím světovém šampionátu v roce 2018 v Praze? Nebyla to snadná rozhodnutí, ale občas musíte jako hlavní trenér taková těžká rozhodnutí dělat.“

Co se mi opravdu povedlo?

„Nejlepší a nejspokojenější pocit mimo medaile a vítězství byla práce se skvělými juniory. Dostal jsem celkem 9 hráčů z jedné juniorské věkové kategorie, kteří se pak všichni připojili k finskému národnímu týmu. To mi přišlo velmi pozitivní. A spoustu pozitivních pocitů

PETRI KETTUNEN

Narozen: 6. listopadu 1970 v Joensuu

Profese: florbalový trenér

Hráčská kariéra: 173 utkání ve finské lize a 31 startů v národním týmu

Trenérská kariéra: 6 let vedl slavný finský klub Joensuu Josba, který zakládal,

a 6 let koučoval i finskou reprezentaci, zprvu jako asistent (MS 2010), v letech 2011-16 už jako hlavní, od roku 2017 vede českou reprezentaci (4. místo na MS 2018)

Největší úspěchy: jako hráč mistr Evropy (1995) a vicemistr světa (1996), jako trenér slavil s Finy titul mistrů světa (2016) a dvě stříbra z MS (2012 a 2014)

mi jistě dávají hluboké rozhovory s hráči, kteří právě procházeli osobní krizí a zvládli ji.“

Co dělám, když cítím, že za mnou hráč nebo tým nestojí?

„Záleží na tom, čemu hráč nerozumí. Snažím se s ním mluvit o prvním problému a říct mu, proč jednáme nebo dělám věci právě tímto způsobem. Moje představa není správná ani špatná v různých situacích, jako je tomu u hráče. Jsem zodpovědný pouze za celek a chci, aby fungoval co nejlépe. Pokud nenajdeme řešení, které vyřeší situaci a uspokojí tým jako celek, budu muset učinit jasné rozhodnutí, jak se ze situace pohnout kupředu.“

Do jaké míry rozlišuji v přístupu mezi starým a mladým hráčem?

„Zkušení sportovci mají co říct a svůj sport dobře znají, což je dobrá věc pro tým jako celek. Mladí hráči jsou zase velmi vnímaví k novým myšlenkám a mají vůli a snahu se dozvědět ještě víc. Věk nikdy není zásadní, ale obrovská vášeň může z každého udělat lepšího hráče. Soulad a celistvost týmu je vždy nejdůležitější. Úspěšný tým potřebuje obě věkové skupiny.“

Stává se mi někdy, že si vůbec nevím rady?

„Na to je velmi snadné odpovědět. Finále mistrovství světa 2012, kdy jsme po 33 minutách prohrávali se Švédý 0:9. Moje pocity při utkání byly zcela prázdné a nezodpovězené. Za 13 minut druhé třetiny jsme dostali 6 gólů, snažili jsme se zlepšit naši hru, ale nic, vůbec nic nám nepomohlo. Vzpomínám si, že jsem

8

Tolik gólů vstřelil Petri Kettunen na MS 1996, na šampionátu o rok dřív jich dal šest.

INZERCE

Cesta k úspěchu vede přes trvalé hodnoty a fair play.

FOSFA
Life Science

GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2020 - 2024

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Finský trenér povede české florbalisty i na odloženém MS v Helsinkách v prosinci 2021. Prodloužil smlouvu, která byla původně platná jen do února příštího roku.

se podíval na velkou obrazovku v aréně a v mé mysli byl nápad: Probud' mě z této hrozné noční můry, to nemůže být pravda!“

Můj trenérský rituál?

„Existují samozřejmě malé rituály. Vždy chodím před mistrovstvím světa k holiči. Rutiny před zápasem jsou jasné. Každé ráno si ustelu postel, obvykle si před týmovými schůzkami trochu zaběhám. V den utkání se vždy oholím. Poslouchám dobrou hudbu a vždycky si připravím můj notebook, než se setkám s týmem a půjdu do arény.“

Potřebuje trenér víc vzdělání, nebo životní rozhled?

„Obojí je rozhodně potřeba. Trénink koučů poskytuje dobré znalostní dovednosti pro praktickou koučovací práci. Bez životních zkušeností je však nemožné, aby trenér pochopil celkový obraz života a řešení a výzvy hráčů v něm. Tato teorie poskytuje základ,

který životní zkušenost dál zdokonaluje a vytváří kolem ní vhodné rámce.“

Věřím na vyšší síly, nebo především sobě?

„Věřím v osud? Ano i ne. Neproází nás osud, ale naše vlastní volby. Nikdo vás nemůže vést kromě vás samotných. Život je svět možností, kde možná ne vždy víte, jaké možnosti vás čekají, ale můžete si vybrat vlastními činy, kterým směrem se vydáte. Život nám někdy přináší výzvy a obtížná rozhodnutí, ale každý se musí rozhodnout sám, co od života chce.“

Čím se trenérsky vzdělávám nebo inspiřuji?

„Sbíráám energii z dobrých vztahů v mé blízkosti. Užívám si svou životní cestu jako velké dobrodružství a chci být dobrým člověkem pro ostatní mně blízké. Les a příroda jsou pro mě velkým zdrojem a cítím se uvolněně, když se tam

pohybují. Pozoruji kolem sebe spoustu sportovních a životních problémů. Jsem jako malé dítě ve velkém světě, abych se každý den naučil něco nového.“

U čeho si nejlíp odpočínáš?

„Nejllepší relaxací jsou blízké vztahy a vřelost, které poskytují. V tom, abych všechno zvládal, mi pomáhají také příroda a moje vlastní záliby.“

• • •

Podle čeho si vybírám trenéry do realizačního týmu?

„Nejdůležitější věcí je loajalita trenérů k sobě navzájem a k týmu. Trenéři musí mít mírně odlišné silné stránky a jako lidské bytosti musí zapadat do mých způsobů práce. Od trenérů vyžadují poctivost a přímé vyjádření názorů. Odborná způsobilost musí být na požadované úrovni. To je samozřejmě základní bod.“

„ČESKÝ HRÁČ JE POZITIVNÍ A KREATIVNÍ V TOM POZITIVNÍM SMYSLU. DO HRY SILNĚ VSTUPUJÍ EMOCE. EXISTUJE PROSTOR PRO ZLEPŠENÍ V TÝMOVÉM POJETÍ A OBEČNĚ V POSTOJÍCH K VRCHOLOVÉMU SPORTU.“

S kým se mi nejlépe spolupracovalo a proč?

„Poznal jsem mnoho špičkových trenérů a bavilo mě s nimi spolupracovat. Z členů trenérského týmu mám nejdelší spolupráci s Akselim Ahtiainenem, s nímž máme více než třicetiletou historii. Je to profesionál, který se nebojí vyjádřit své názory a vždy myslí na zájmy týmu. Spolupráce s ním si velmi vážím.“

Daří se mi porozumět české mentalitě a kultuře?

„Pracoval jsem ve Švýcarsku a v České republice a práce v zahraniční kultuře je samozřejmě jiná. Ale přesto sportovci jsou vždy sportovci - a nikdy se to nezmění. Jako trenér si dávám na čas s poznáváním české kultury a mentality. To nelze popřít. Snažím se ji poznávat víc a víc a chápu, že každá kultura má vlastní silný charakter a silné stránky. Musíte se jen naučit tyto silné stránky co nejlépe využívat.“

Jaké jsou hlavní kvality českých hráčů a co by si mohli vzít ze Švédska a Finska?

„Český hráč je pozitivní a kreativní v tom pozitivním smyslu. Do hry silně vstupují emoce. Existuje prostor pro zlepšení v týmovém pojetí a obecně v postojích k vrcholovému sportu. Ve Švédsku a Finsku je sport považován za velkou příležitost a počet hráčů, kteří míří na vrchol, je vyšší než v České republice. Ve Skandinávii každodenní kroky sportovce více směřují k florbalu.“

Rozdíl mezi českými hráči z české ligy a českými hráči z lig ve Švédsku, Finsku nebo Švýcarsku?

„Hráči, kteří odcházejí do zahraničí, jsou zpravidla nejlepšími hráči v České republice a mají dobré předpoklady, aby se ve sportu prosadili. Jedná se o nejlepší české hráče, takže jsou kvalitami blíže mezinárodnímu florbalu než průměrní ligoví hráči v České republice. Hráči odcházející do zahraničí mají samozřejmě větší předpoklady uspět i tam. Kdo tam hraje, je také pod větším psychickým tlakem než hráč domácí ligy. Mentálně roste a stává se odolnějším.“

□

INZERCE

PRIM

CZECH MADE

Hrdý partner projektu Trenér roku

Moderní automatický chronograf hodinek PRIM Pilot v limitované edici 30 ks. Tento unikátní model uchvátí sportovním vzhledem s populárními pilot design prvky a dokonalou luminiscencí. Po vyprodané úspěšné edici předchozího modelu, jsme se opět rozhodli použít strojček NE88A (Seiko), který ocení opravdoví znalci.

Výrobce hodinek PRIM je firma MPM-QUALITY v. o. s., držitel certifikátu CZECH MADE.

**TRENÉŘI
ČOV**

PRIM

**CZECH
TEAM**

DODAVATEL ČESKÉHO OLYMPIJSKÉHO TÝMU
2017 - 2020

**PILOT
CHRONO AUTOMATIC**

www.prim-hodinky.cz

Výhodně napříč obory

Je jasné, že mezioborová spolupráce je výhodná, ale už není takovou samozřejmostí, že tento princip v organizacích funguje. Přitom se jedná o elementární věc. Zaměstnanci stejné organizace se mohou na stejný problém podívat z jiného úhlu a nabídnout nečekaná, často velmi efektivní řešení.

TEXT: MICHAL JEŽDÍK

Chicago Cubs je profesionální baseballový klub se 144letou historií. Kdokoliv do něj přijde, si zákonitě musí položit otázku, zda také přispěje k rozvoji úspěšné značky a jaký bude jeho první krok.

Možností je okopírovat zvolený model některé organizace z NFL, NBA či MLB. Nebo vytvořit vlastní cestu. Adam Beard, současný ředitel High Performance Chicago Cubs, se rozhodl pro druhou možnost. V první fázi se zaměřil na analýzu úspěšných sportovních organizací, včetně jiných sportů. Trávil i hodně času s lidmi ze sportovního úseku Cubs, aby s nimi vedl diskuze na téma, kudy jejich cesta v oblasti performance půjde dál.

Všechna oddělení investovala hodně času do porovnávání vlastních metod s metodami podobných úseků v jiných klubech a různých sportech. Cílem bylo vyvarovat se časté chyby objevovat objevené. Důležité informace získali na univerzitách, jejichž sportovní úseky jsou úzce spojeny s výzkumnými odděleními a naopak. Velmi daleko v oblasti sportovního výkonu jsou také AIS (Australský institut sportu) a UK Sport a jeho English Institute of Sport. Obě instituce, včetně mnoha amerických klubů v profesionálních soutěžích, monitorují sportovní výkon z různých úhlů pohledů (kondiční aspekt, biomechanika pohybu, fyziologie, psychologie apod.).

Důležité pro Bearda bylo vytvořit interní vzdělávací systém pro trenéry v Cubs a ve všech jeho spolupracujících klubech. Ze svých zkušeností z Austrálie

věděl, že tamní a evropské trenéři jsou součástí vzdělávacího systému, který se opírá o licence. Ve Spojených státech je prioritou ve vzdělávání pochopení hry. Na základě získaných podnětů vznikla vize a její konkrétní kroky realizace, včetně kontrolních mechanismů.

Druhým krokem byla implementace do praxe. Hodně času bylo potřeba věnovat představování mise a vysvětlování jednotlivých kroků, včetně předpokládaných výsledků. Informace bylo potřeba dostat do všech úrovní v klubu, nejen do sportovního úseku. Na začátku byla klíčová setkání s generálním manažerem a hlavním trenérem. Stejně tak neustálá komunikace se všemi lidmi, jejíž součástí je ochota naslouchat, byla velmi inspirativní. Neustálé „walk and talk“ a začleňování získaných informací do procesu. Stejně tak dostupnost informací mezi všemi odděleními byla velmi důležitá. Všichni musí vědět, proč se jednotlivé kroky dělají.

Na začátku nechtěli měnit mnoho věcí najednou. Vybrali si několik nejdůležitějších bodů. Po určité době je vyhodnotili, což jim pomohlo ukázat cestu, kterou zvolili. Na začátku se zaměřili pouze na jeden klíčový úkol, na zranění. Považovali je za největší příležitost pro zlepšení. Pro klub, baseball i celý sport. Z analýzy jim vyšlo, že stále převládají staré techniky prevence zranění, které často nejsou podloženy žádnými seriózními ukazateli. V klubu navíc informace zůstávaly u jednoho člověka, nebo v jednom oddělení. Při vyhodnocování nastaveného procesu se pohybovali mezi účin-

ností jednotlivých kroků vs. očekávání vs. kde jsme a co chcete zlepšit.

Nejdůležitější úkoly pro Bearda v tomto období bylo: a) změnit myšlení všech lidí ve sportovním úseku a informace dostat do celé organizace, b) být konzistentní a věřit nastavené cestě, c) naslouchat.

Počítejte s tím, že když zavádíte inovativní věci, budete stále hledat: a) která získaná DATA jsou důležitá a která jsou pouze sexy, b) odpověď, zda vzít ten nejlepší příklad z jiného prostředí, nebo vytvořit vlastní model. Vzít dobrý příklad z jiného prostředí je velmi riskantní. Neplatí, že jedna velikost sedí všem! Buďte velmi opatrní kopírovat bez znalosti prostředí.

Velmi důležité se ukázalo najít prostor se zastavit, popsat, kde jsme, co nás trápí, co je náš cíl, proč jednotlivé věci děláme a zda jsou důležité na naší cestě. Shodli jsme se, že budeme dělat pouze věci, které jsou součástí naší mise, a stále budeme analyzovat po celém světě, co dělají špičkoví sportovci a elitní organizace proto, aby byli nejlepší. Získané podněty budeme vyhodnocovat a ty, které uchojíme, budeme co nejrychleji sdílet s našimi hráči a experty, včetně hráčů startujících za naše kluby v nižších soutěžích.

Při vytváření obsahu práce jednotlivých pozic ve sportovním úseku kladl důraz, aby lidé přicházející do organizace chtěli spolupracovat napříč jednotlivými odděleními, uměli spolupracovat s týmem, byli otevření novým podnětům, rozuměli hře (baseballu) a měli nastavenou mysl k růstu (growth mindset).

„VZÍT DOBRÝ PŘÍKLAD Z JINÉHO PROSTŘEDÍ JE VELMI RISKANTNÍ. NEPLATÍ, ŽE JEDNA VELIKOST SEDÍ VŠEM! BUĎTE VELMI OPATRNÍ KOPÍROVAT BEZ ZNALOSTI PROSTŘEDÍ.“

BODY K ZAMYŠLENÍ

- **Přežijí nejschopnější:** Na režim „přežití“ hráčů je třeba se soustředit. Téměř každý den utkáni, v průběhu ani ne 200 dnů. Je to absolutně bláznivý program a zároveň požadavek na hráče a všechny lidi kolem týmu. Dříve nebo později to ale musíte přijmout a poprat se s tím. Jde tedy o adopci faktu, který nemůžete změnit a hledat v tom cestu k úspěchu.

- **Kde začít?** Inovace v nejrannější formě je fascinující, stejně tak i objevení nových přístupů a provedení prvního kroku. Hodně spočívá v základech. Odebrání „sexy“ metriky a posouzení, na co je důležité se zaměřit.

- **Nejlepší postupy a příklady:** Mnoho odborníků to tak dělá. Co je tedy ten nejlepší postup? Měly by existovat důkazy a posudky, které jdou do hloubky. Jinak dojde na přístup „jedna velikost pro všechny“. Ve sportu, a v týmových sportovních hrách zvláště, platí mít individuální přístup. Každý hráč je jiný!

- **Dostát standardům:** Všechny své porady a setkání s lidmi veďte na co nejvyšší úrovni. Neklesněte z nastavených standardů. Nezapomeňte, že jste vzorem. Dejte lidem agendu a body, na které se mají zaměřit.

Stejně jako je dobré každého pozdravit, zeptat se, jak se má, dát si s ním pět nebo si potřást rukou. Všichni zaměstnanci potřebují vědět, jaká jsou kritéria jejich hodnocení a co znamená úspěch.

- **Důvěřujte procesu:** „Proces a lidé jsou jádrem mezioborové spolupráce. Silná kultura spolupráce bude mít tato hlediska v popředí a centru pozornosti.“

- **Někdy je lepší Stop:** Zastavte se a prověřte, zda si všichni rozumějí a co je konkrétní výstup každého oddělení pro konečný výsledek (výkon v utkání, umístění v soutěži, rozvoj hráče atd.).

- Neustále hledat „kde tesař nechal díru (performance gap)“, mít nastavené systémy, které to odhalí, a také postupy, systémy, které zjednájí nápravu.

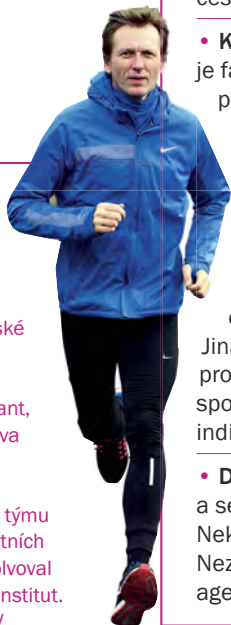
- **Spolupracovat s důrazem na účinnost.**

- Nezapomínat na **fundamentální principy**, často se to dnes stává při nadužívání moderních technologií.

- **Při výběru (pohovoru) nových členů týmu by měli být všichni budoucí nejbližší spolupracovníci.** Pouze manažer je málo. Přispěje to k budoucí dobré synergii v týmu.

MICHAL JEŽDÍK

- Vedoucí sportovní metodického úseku České basketbalové federace, člen VV ČOV. Bývalý basketbalový reprezentant, trenér národního mužstva mužů a U20, Sparty, Prostějova, Nymburka. Byl členem realizačního týmu NBA Detroit Pistons v letních ligách. Opakovaně absolvoval Euroleague Basketball Institut. Certifikovaný lektor ČOV.

O mužských a ženských problémech ve sportu

V minulém díle nám psycholog Milan Studnička představil, co může způsobovat strach ze selhání u dětí. Ale dnes to vezmeme z jiné stránky a budeme polemizovat o mužských a ženských problémech ve sportu, ale i o tom, jak může pomoci trenérům.

TEXT: ZDENĚK HANÍK

ZDENĚK HANÍK: „Posledně jsme se bavili o patologických jevech v souvislosti se sportem. Ale sport je přece především pro zdravé lidi.“

MILAN STUDNIČKA: „Sport je pro zdravé lidi, ale někdy špatný přístup trenérů nebo i rodičů udělá ze zdravých lidí nezdravé. Právě kvůli tlaku, který se tam může objevovat. Některé osobnosti ho zvládají dobře a nepřipouští si ho, ale bohužel, zrovna u dívek v pubertě může tlak způsobit celou řadu problémů, na které trenér nedohlédne.“

ZH: „A muži?“

MS: „Ti v sobě bojovnost mají přirozeně, takže jim to nemusí tak ubližovat nebo vadit. Přesto vždy, když jdou na hranu svého zdraví při sportovním výkonu, tak to není zdravé. Já mám tři ploténky na kaši, a to kvůli vrcholovému sportu.“

ZH: „Co mužská psychika? Pracoval jste také s muži - vrcholovými sportovci?“

MS: „Také, ale u mužů není takový vliv trenéra. Zde je větší vliv rodiny a tlaku rodičů, když byl ten kluk ještě menší. Chlap, který má trable ve sportu, už si zpravidla nese nějaké negativní osobnostní ladění z rodiny. Ale u holčičky, pokud chytne ambiciózního trenéra, může se na ní hodně negativně podepsat. Chce splnit jeho požadavky, být zadobře, být pochválená. A trenér se tak může neblaze podepsat na tom, jak se holčička jednou bude cítit v dospělosti.“

ZH: „Dobře, to je trenér. Ale sport sám?“

MS: „Sport sám není problém. Záleží, jak se na něj koukáme a s čím do něj jdeme.

Pokud má holka ze sportu radost, ať si sportuje. Vždyť je to krásné. Sport kultivuje tělo i osobnost. Jde hlavně o motiv a prožívání, jestli ze sportování mám radost, nebo naopak depresi, třeba z toho, že jsem nedala podání. To je to, co je špatně a co rozhoduje o tom, jestli sport ublíží, nebo ne. Tedy prožívání sportu.“

ZH: „Jaké druhy psychických problémů se projevují u žen, které k vám chodí?“

MS: „Sebepoškozování, pocity méněcennosti, nízké sebevědomí, frustrace z neúspěchu v životě i sportu nebo problémy příjmu potravy. A častá příčina? Ten pocit, že bych měla něčeho dosáhnout, ale už nemám takovou motivaci nebo mi to třeba nejde. Frustrace z toho, že nenaplním očekávání trenérů, rodičů, sponzorů a dalších lidí, kteří jsou důležití, třeba média a tak dále. Frustrace je potom tak extrémní, že už se žena nebo dívka vůbec nedostává do stavu, že by si užila vrcholový sport nebo sport jako takový. Jenom se potýká s tím, aby dokázala, jestli je či není dost dobrá, a musí makat, aby byla oceněna. A to je na současném sportu zvrácené. Že nejdu sportovat pro radost z pohybu, že mě to naplňuje, baví, dává mi to smysl, ale abych nebyla negativně hodnocena. Druhými anebo dokonce sama sebou. To je zvrácený motiv.“

ZH: „Když k vám přijde chlap, jaký druh problémů mívá?“

MS: „Muži spíše neví, co po konci kariéry. Jaké najít uplatnění. Takový chlap byl zvyklý, že byl slavný, a najednou po něm neštěkne ani pes. Jsou sporty, jako je fot-

MILAN STUDNIČKA

- psycholog, psychoterapeut a filozof, lektor vzdělávacích seminářů, pořádá přednášky o sebepoznání a rozvoji osobnosti
- bývalý fotbalista, americký fotbalista, basketbalista (bronz na juniorském MČR s NH Ostrava) a bobista (15. ve čtyřbobu na ZOH 2002)

VZKAZ OD MILANA STUDNIČKY

„ŽIVOT JE MOC KRÁTKÝ NA TO, ABYCHOM HO PROŽILI V NAPĚTÍ, TAKŽE JE FAJN SE SNAŽIT HLEDAT CESTU, JAK BÝT VE SVÉM VLASTNÍM ŽIVOTĚ V DALEKO VĚTŠÍ RADOSTI.“

ZDENĚK HANÍK

- zakladatel Unie profesionálních trenérů při ČOV
- bývalý kouč volejbalových reprezentací mužů Česka a Rakouska
- současný místopředseda ČOV

bal nebo hokej, kde se dá nějak připravit na druhý život a mít finanční rezervu, ale drtivá většina sportů muže ekonomicky nezajistí. Potom přicházejí stavy: co teď se mnou bude, co budu dělat, jak užívám rodinu, vždyť nic neumím. Takže muži spíše mívají stresy z toho, jak teď jako chlapi obstojí ve společnosti. Tato témata řeším s bývalými vrcholovými sportovci.“

ZH: „Máte představu, jak by psycholog mohl pomoci kolektivnímu sportu?“

MS: „Pracoval jsem se třemi týmy, kam mě pozvali, protože měli špatnou atmosféru mezi hráčkami. Začal jsem individuálními rozhovory s každou hráčkou, co kterou trápí, s kým má problém. Udělal jsem pavouka vztahů trenérovi, aby pochopil, jaká je v týmu řevnivost, kdo na koho žárlí. Bylo to hodně komplikované, ale pak jsme začali dělat společné workshopy. Nastavili jsme si týmová pravidla, o co komu jde, proč ten sport děláme, aby se tým začal pomalu stmelovat. To byla jedna věc: práce s kolektivem. A druhá: ukázat trenérovi, že s ženským kolektivem musí pracovat trochu jinak. Že nemůže po zápase vyzdvihnout jednu hráčku, že nemůže deklarovat: ‚Dívejte se, jak to dělá Maruška, podle ní to dělejte.‘ Toto funguje v mužském kolektivu, ale v ženském to může začít rozbíjet vztahy. Spoustu chyb tam nasekali i trenéři, se kterými jsem pracoval.“

ZH: „Takže ta pomoc šla spíše trenérovi?“

MS: „Na obě strany. I holky byly vděčné, že je někdo vyslechl, a pochopily, z čeho

pramení frustrace. To znamená, že v tomto kolektivu, kde jsem byl, trenér nebyl příliš empatický, ale byl skvělý v tom, že to chtěl řešit. Tím, že nevnímал rozdílnosti přístupu k ženám, nerozuměl jim a chtěl se vrátit k tréninku mužů. Já jsem mu řekl, že to není o ženách, ale o přístupu k nim. Pochopil to, a díky tomu jsme udělali velký kus práce. Hlavní problém, který si uvědomil, byl v tom, že k nim přistupoval soutěžně a vytvářel v šatně konkurenční prostředí. A tím rozklíčlil kolektiv.“

ZH: „Dovedl byste si představit takovou práci s muži?“

MS: „Klidně, ale je otázka, jestli by ti chlapi do toho šli, jestli by se chtěli svezřit, otevřít se. Zda by to nebrali spíše skepticky. Je to stejně jako obecně s psychologii, chodí ke mně 90 procent žen, chlapi jenom výjimečně. A to už jsou chlapi, kteří vnímají, že by potřebovali s něčím poradit. Jinak chlapi spíše půjdou do hospody s kámoši, než aby si šli popovídat s odborníkem.“

ZH: „V zahraniční literatuře vidím ve sportovní psychologii trendy směřující hlavně k výkonu, tady se spíše věnujete psychologické prevenci či selhání při výkonu. Tušíte proč? A šlo by se nějak přiblížit psychologickým aspektům výkonu samotného?“

MS: „Já si myslím, že by psychologie mohla výrazně pomoci v jakémkoli sportovním odvětví, ale muselo by tam být takové podhoubí, aby to například členo- →

vé mužského týmu nebrali tak, že nějaký psychouš nám tady bude něco nalívat. U individuálních sportů je běžné, že mají jednotliví sportovci svého psychologa, ale v kolektivním sportu je i tlak týmu: „Já přeci nemám problémy, já to nepotřebuju, s tím jdete někam“. Ten prvotní odpor by určitě nastal. Ale věřím, že pokud by došlo k určité edukaci, vytvoření zázemí v týmu, šli by do toho. Naopak u žen mám super zkušenost, že vítají, že se mohou svěřit, popovídat si.“

ZH: „No jo, pro ženy jste třeba sexy nebo tajemný šaman, chtějí si popovídat. Ale chlapi na to kašlou, ti chtějí vyhrávat.“

MS: „Věřím, že by do toho šel chlap, který by cítil velkou frustraci nebo velkou nespokojenost. Ten by si možná řekl: Dobře, tak si pokecám, a uvidíme.“

ZH: „Srovnával jste kluky a holky. Chápu názor nechválit jednu před druhou, ale na přednášce při sympoziu Mosty jste řekl: Nechválit dívky za výkon.“

MS: „Daleko přesnější by bylo nechválit je za výsledek. ‚Maruško, mám radost, jak jsi hrála, snažila ses, tvořila hru.‘ Ale aby to nebylo za konkrétní výsledek, že dala deset bodů, deset košů, podání. Aby si holčička nespojovala hodnotu s tím, že musí podávat tento výkon, ale ocenit přístup a nejvíce oceňovat naladění, aby trenér vytvářel takovou atmosféru, aby byla v dívčím a ženském kolektivu radost. To drží dívky při sportovním životě, při motivaci. Jakmile tam bude tlak, takové to dusno, pak to zvládají pouze ženy, které mají v sobě silný mužský element. Ty to dávají, ale ostatní holky tento tlak přestává bavit a končí se sportem.“

ZH: „Dívky nevěst k soutěživosti. Trváte na tom?“

MS: „Trvám. To říkám každému rodiči, který má holčičku. Obrací se na mě rodiče, kteří mají malé děti: Co máme dělat a na jaký sport je dávat? Tak jim říkám, ať s holčičkou dělají všechno: plavejte, skákejte, běhejte, šplhejte, ale nesnažte se, aby porážela nějakou jinou holčičku. Pro-

tože čím bude starší, tak půjde do sportu hlouběji a soutěživost tam bude přirozeně. Ale v dětském věku ji nechat, ať si užívá hlavně pohyb a nespojuje si svou hodnotu s vítězstvím.“

ZH: „Dobře, ale to platí i pro kluky, že si to mají užívat...“

MS: „Jasně, ale ten kluk si soutěž sám vymyslí: Kdo tam bude dřív? Tati, pojď si dát závod!“

ZH: „To znamená, že byste třeba v tréninku mladších žákyň nedával soutěživé hry?“

MS: „Klidně, ale nebudu to vyhodnocovat, nebudu dávat ocenění, medaile. Prostě si pinkáme, hrajeme si, holky paráda, hezky jsme si to užili. Aby tam nebyl ten prvek: kdo prohraje, dělá 10 kliků. To kluci milují, ale u holčiček to vytváří napětí a konkurenci. Ale my potřebujeme, aby měla holčička z pohybu radost. Jenže pokud odmala vytváříme konkurenční prostředí a ona zrovna bude v týmu, který bude více prohrávat, bude z toho frustrovaná. K tomu ještě trenér zatleská vítěznému týmu, holčička cítí ztrátu svojí sebehodnoty a řekne: Maminko, mě to nebaví, já to nechci dělat.“

ZH: „A když soutěživá je?“

MS: „Tak s tím nic neuděláte. Většinou je to proto, že má staršího brácha nebo ve školce kluka, který se jí líbí, nebo má ambiciózního tátu či maminku, která je hodně soutěživá. Například bohatě stačí, aby strávila jeden den s nějakým kloučkem, a už to v ní lítá, protože vidí energii soutěže. Pokud má holčička brácha, ve většině případů, se kterými jsem se setkal, byly extrémně soutěživé, chtěly je překonávat, vyrovnávat.“

ZH: „Chodí k vám trenéři pro radu? A s čím?“

MS: „Třeba jak motivovat kolektiv. Nebo když je v týmu specifický problém. Jednou mi volal trenér, že má v týmu chlapce, který krade. Nebo když někteří provokují a jsou zlí, ale výkonnostně jsou nad ostatními a trenér neví, jestli si ho

nechat v týmu a jak s ním pracovat. Co má dělat, jak to komunikovat s rodiči.“

ZH: „Přišel k vám někdy trenér sám se sebou?“

MS: „Nikdy.“

ZH: „Kvůli sebezrovoji nebo kvůli svým strachům?“

MS: „Vůbec. Ale chodí za mnou třeba dva trenéři reprezentace, že potřebují s něčím poradit, ale ne se svými osobními tématy.“

ZH: „Dobře, ale to za vámi jdou ne jako za psychologem, ale spíše jako za pedagogem. Oni nezvládnou skupinu a nevědí, jak si poradit.“

MS: „Ale sami se sebou ne. Nedovedu si vybavit, že bych pracoval s nějakým trenérem. Ale posílají ke mně svoje svěření, to ano.“

ZH: „Co je vaše parádní disciplína v rámci psychologie?“

MS: „Děti. Malé děti mezi třetím až šestým rokem. Tam mám extrémně pozitivní výsledky. A potom pracuji s dětmi v pubertě. Tyto dvě skupiny jsou pro rodiče asi nejvíce frustrující.“

ZH: „V čem bývá zpravidla problém u předškoláků?“

MS: „Vůbec neposlouchají. Rodiče mi volají, že děti jsou absolutně v averzi, hlavně vůči maminkám, že je mlátí, neposlouchají, hází věcmi, fláknou sebou o zem. Někdy si připadám jako na cvičáku pejsků. Často přijdu do rodiny, kde mají totálně nezvladatelného kluka, a já si s ním během hodinky pohraju, on si uklidí svůj pokojíček, je jako milius, dá se s ním dohodnout a on funguje.“

ZH: „Takže to klima vytvoří rodiče?“

MS: „Jednoznačně rodiče. Já vlastně vysvětluji rodičům, že mají skvělé dítě, přestože oni ho vnímají jako nezvladatelného lumpa. Ale já jim ukážu v praxi, že je to dobrý kluk, jenom oni s ním neumí komunikovat. Neumí se na něj naladit. Drtivá většina případů je takových, tzn. mají skvělé děti, jenom rodiče to neumí, jsou v napětí, ve stresu, mají třeba problémy mezi sebou.“

VZKAZ OD ZDEŇKA HANIKA

„TRENÉR JE PRO HRÁČE NEJDOSTUPNĚJŠÍM PSYCHOLOGEM, PROTOŽE S NIMI PROŽÍVÁ VYPJATÉ SITUACE A V PŘÍMÉM PŘENOSU, A POKUD SPOLUPRACUJE S PSYCHOLOGEM - KONZULTANTEM, MÁ BÝT CÍLEM OBOU ‚SLADIT KROK‘ PODLE TRENÉROVY VŮLE. SNAHOU TRENÉRA BY MĚLO BÝT VYTVOŘIT SI VLASTNÍ SEZNAM PSYCHOLOGICKÝCH TÉMAT, KTERÁ HO NAPADAJÍ V TRÉNINKU A VE HŘE, A PROMYSLET SI, CO BY MĚL ŘEŠIT SÁM A CO S KONZULTANTEM.“

FORTUNA:LIGA

iSport.cz **TĚ VTÁHNE
ZNOVU DO HRY!**

**SESTRÍHY VŠECH ZÁPASŮ EXKLUZIVNĚ
NA ► **iSPORT.CZ****

MISTROVSKÝ KOUSEK*

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

* v roce 1999, ŠKODA OCTAVIA WRC

První vůz ŠKODA AUTO, který závodil na Mistrovství světa v rallye.

Výrobou závodních vozů jsme se zabývali od samých začátků. Premiéra na Mistrovství světa v rallye tak byla pro tým ŠKODA Motorsport velkou událostí. Model ŠKODA OCTAVIA WRC se stal obdivovaným jak fanoušky, tak i samotnými jezdci. Jeho mladší nástupce, aktuální závodní speciál ŠKODA FABIA R5 evo, má na kontě celkem 5 domácích a 4 světové mistrovské tituly.

Díky vám se již 125 let posouváme kupředu.

125 | ŠKODA AUTO
LET

Více historie zde:

skoda-auto.cz

/skodacz

/skodacz

/skodacz

/skodacr